

Agrupació Excursionista **TALAIA**

Revista d'Excursionisme

Número 304 / Maig de 2014

Tres segles de l'ocupació borbònica

Central	Incendi, pillatge i destrucció de Vilanova i la Geltrú (1714)
Esquí	Els ulls de la Tereseta
Escalada	Via Divina i Fabulosa
Senders	La Ruta del Vent
Muntanya	La Dent d'Orlú
Història	El puig de l'Àliga. 50è aniversari d'una creu
Curses	La Cursa de la Talaia
Marxes	56a Marxa d'Orientació per Descripció
Muntanya	Montsegur i alguna cosa més
Escalada	Non Stop La Facu
Muntanya	Pel Penedès: de Selma al Montmell
Arxiu/Biblioteca	Troballes excursionistes
Itinerari	Rocacrespa i la Talaia des de Vilanova i la Geltrú

1714 / 2014

Supermercats i peixateries
Qualitat i servei

Sabem el que fem

Dr. Zamenhof 28, Vilanova i la Geltrú
Passeig Marítim 215, Segur de Calafell

Revista d'excursionisme

Any 58

Número 304

Maig de 2014

Edita:

Agrupació Excursionista
Talaia
Carrer del Comerç, 4
08800 Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 893 12 57
aetalaia@aetalaia.cat
www.aetalaia.cat

Consell de redacció

revista@aetalaia.cat
M. Carme Barceló, Salvador Butí,
Blanca Forgas, Agustí Poch,
Joan Raventós i Nati Salvadó

Assessorament lingüístic

Blanca Forgas i Jordi Perera

Disseny i maquetació

Paula Puente

Impressió

Gràfiques Ferpala SL, Vilanova i la
Geltrú

Publicitat

publicitat@aetalaia.cat
Oriol Ventosa

Subscripcions i atenció als lectors

revista@aetalaia.cat

Preu d'aquest número: 6 euros

Han col·laborat en aquest número:

Roger Archilla, Joaquim Baig,
Miquel Bernadó, Salvador Butí,
Vicenç Carbonell, Ramon Falcó,
Marcel·lí Ferrer, Nacho Florenciano,
Blanca Forgas, Robert Masana,
Antoni Ordovàs, Agustí Poch,
Joan Raventós, Nati Salvadó,
Jesús Santacana, Carles Torras

Dipòsit legal: B-979-5674
ISBN: 0576-4335

Talaia revista d'excursionisme no
comparteix necessàriament les
opinions expressades en els articles
dels seus col·laboradors i fa propis
només els continguts de l'editorial.
Es prohibeix la reproducció total o
parcial de qualsevol contingut
publicat a Talaia revista d'excursionisme
sense l'esment de la font.

Talaia revista d'excursionisme adverteix
als lectors que la pràctica dels esports
de muntanya comporta riscos i
aconsella extremar les precaucions.

Fotografia de la portada:

Plànol de Vilanova i la Geltrú de
l'any 1751 conservat a Simancas.
Gran Penya núm. 8, 1990.

Sumari

5

Editorial

6

**Incendi, pillatge i
destrucció de
Vilanova i la
Geltrú el 23 de
maig de 1714**

*Vicenç Carbonell
Virella*

16

**Els ulls de la
Tereseta**

*Marcel·lí Ferrer i
Paterna*

18

**Via Divina i
Fabulosa**

*Grup d'Escalada
i Alta Muntanya
(GEAM)*

20

La Ruta del Vent

Agustí Poch

24

La Dent d'Orlú

Miquel Bernadó

26

El puig de l'Àliga

*50è aniversari
d'una creu
Antoni Ordovàs*

30

Opinió

Salvador Butí

32

**56a Marxa d'Orientació
per Descripció**

Grup de Marxes

36

**Montsegur i alguna
cosa més**

Salvador Butí

39

La Cursa de la Talaia

Grup de Curses i Raids

40

Non Stop La Facu

*Grup d'Escalada i Alta
Muntanya (GEAM)*

42

**Pel Penedès:
de Selma al Montmell**

Nati Salvadó

44

Troballes excursionistes

*El valor d'un arxiu
i una biblioteca
Joan Raventós*

48

**Itinerari
Rocacrespa i la Talaia
des de Vilanova**

*Grup de Muntanya en
Família*

52

Notícies

54

Concurs

INTERSPORT **OLARIA**

Professionals de l'esport

Vilanova i la Geltrú

Pl. de Soler i Gustems 5
Av. de Francesc Macià 50
Av. de Francesc Macià 101

Vilafranca del Penedès

C. de la Parellada 18

El Vendrell

C. d'Àngel Guimerà 34

Sitges

C. de Sant Francesc 18

Socis Talaia:

**10% de descompte en
articles de muntanya**

Editorial

Semblava que no arribaria mai, i ja som al 2014.

Ara fa tres-cents anys justos, la capital del país, assetjada per francesos i castellans, es defensava dels atacs borbònics com bonament podia. Un setge que finalitzaria l'11 de setembre de 1714, ja ho sabeu. Potser el que no és tan conegut és l'entrada de les tropes borbòniques a Vilanova, el dia 25 de maig d'aquell any, i les seves conseqüències nefastes. Calia donar escarment a la població que evitava pagar els impostos per mantenir l'exèrcit d'ocupació i que es negava a col·laborar amb l'enemic. Amb una hostilitat desbocada, els borbònics entraren a moltes cases per saquejar-les i cremar-les.

El nostre consoci Vicenç Carbonell ens ofereix en aquesta revista un article inèdit que parla d'aquell dia fatídic, escrit a partir d'una troballa feta a l'Arxiu Històric Comarcal: un document de l'any 1716 que permet saber, carrer per carrer, quines van ser les cases vilanovines i geltrunenques que les tropes ocupants van saquejar i cremar. L'article, a més, esmenta el nom i el cognom dels propietaris de cada habitatge. Es tracta, sens dubte, d'un article de gran valor que tenim el goig d'acollir entre aquestes pàgines.

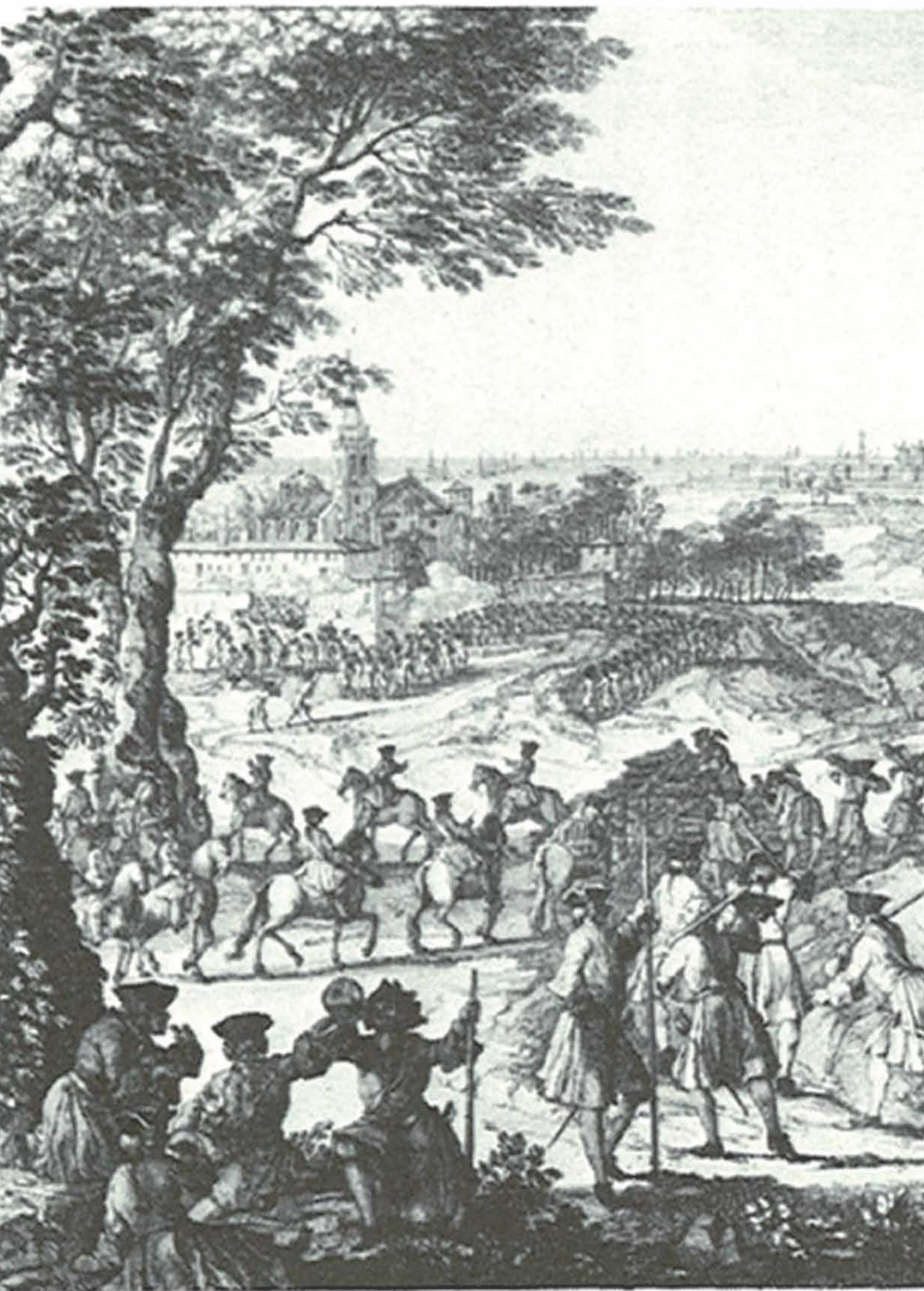
El mes de març d'enguany ja iniciàvem la nostra commemoració particular del Tricentenari en el transcurs de la Marxa d'Orientació per Descripció. Aquell dia vam inaugurar el Llibre del Tricentenari, un volum amb pàgines en blanc pensat per a recollir dedicatòries, frases o records sobre aquests tres-cents anys i la seva significació. El mateix dia estrenàvem també una pancarta al·lusiva al Tricentenari, instal·lada en un dels balcons principals de la nostra entitat.

Posteriorment, la conferència de Vicenç Carbonell, pronunciada el 23 de maig, aquesta mateixa revista i altres actes previstos per aquest any -als quals quedeu convidats- completen un programa d'activitats que destaca per ser poc convencional. Per això ens agrada especialment.

En aquest número, és clar, també hi trobareu molt d'excursionisme vist des de diversos prismes: esquí, escalada, senderisme, alta muntanya, història, opinió, marxes, curses, llibres... No creiem pas que hi hagi cap dels nostres lectors que no hi trobi el reflex d'allò que busca quan surt a la muntanya o quan, des de la quotidianitat, fa volar la imaginació per traslladar-se a volguts escenaris muntanyencs.

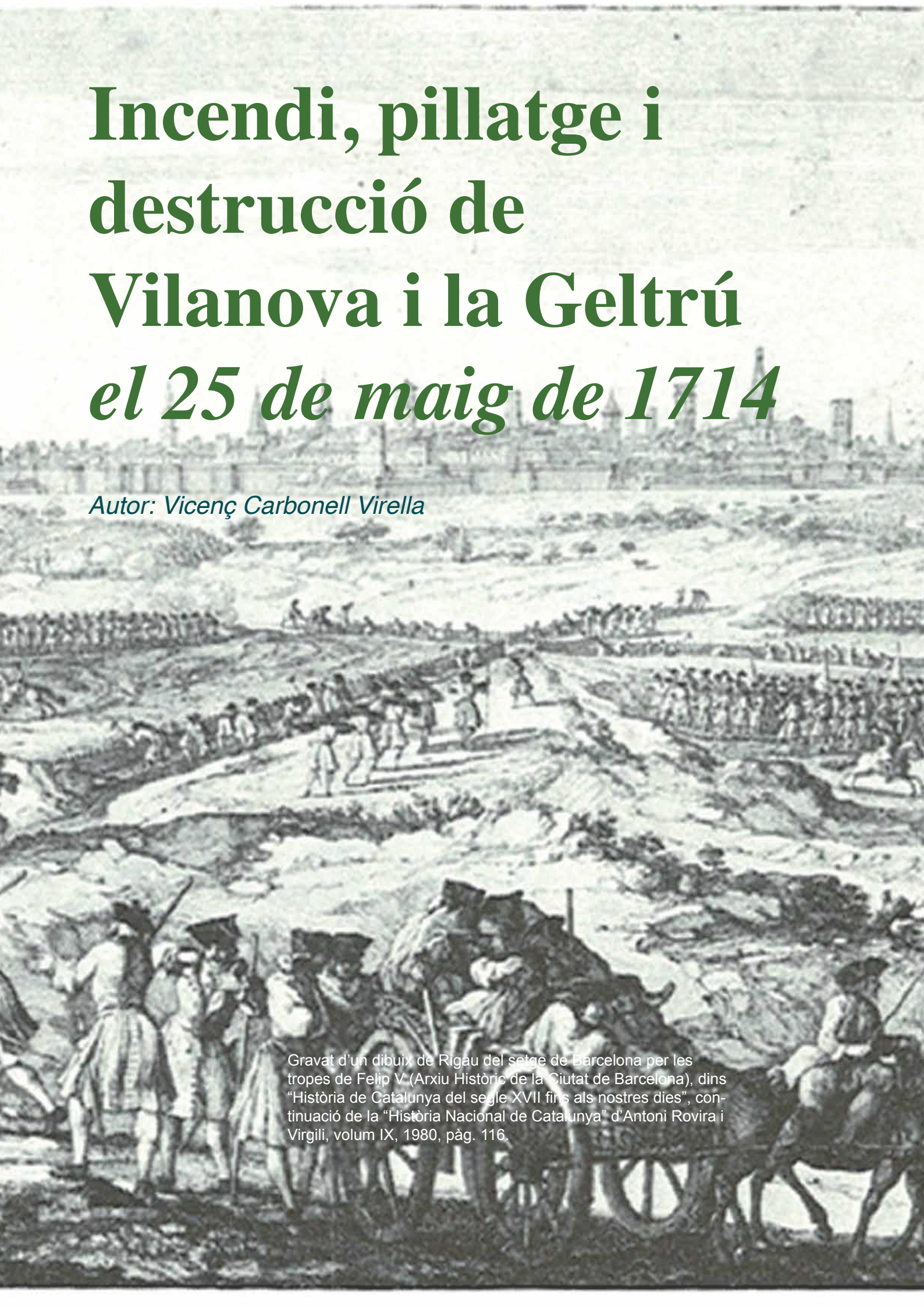
Esperem que en gaudiu!

Incendi, pillatge i destrucció de Vilanova i la Geltrú *el 25 de maig de 1714*

Autor: Vicenç Carbonell Virella

Gravat d'un dibuix de Rigau del setge de Barcelona per les tropes de Felip V (Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona), dins "Història de Catalunya del segle XVII fins als nostres dies", continuació de la "Història Nacional de Catalunya" d'Antoni Rovira i Virgili, volum IX, 1980, pàg. 116.

Introducció

La primera notícia del que va succeir a la nostra vila aquell dia de l'any 1714 la tenim en el "DICCIONARIO GEOGRÁFICO UNIVERSAL, dedicado a la Reina Nuestra Señora. Tomo X, Barcelona 1834". A la pàgina 738 es llegeix: "En el año de

1714 fué esta villa horrorosamente **saqueada é incendiada** en su mayor parte por las tropas que sitiaban la ciudad de Barcelona".

De l'any 1860 és el llibre del pare Garí "Descripción e historia de la villa de Villanueva y Geltrú". A la pàgina 83 ens

diu: "en el año 1714 sirvió para remediar la perentoria necesidad de los habitantes de Villanueva y Geltrú después que los Voluntarios de Felipe V hubieron **saqueado y quemado** la villa". En les pàgines 190 i 191 afegeix que davant la resistència dels barcelonins, els assetjadors estaven enfurismats per les hostilitats dels sometents i terços de miquelets, desfogant la seva ràbia i despit contra el poble català. L'abril de 1714 es va aixecar sometent general i el 21 de maig, van venir per la part de Sitges els voluntaris de Felip V, que van matar una persona que van trobar pel camí. Els dies 23 o 24 van encerclar la vila de manera més hostil i amenaçadora, i van donar mort a dos habitants a la rodalia. Del dia 25 diu que fou horrorós: "Villanueva fué invadida: **el incendio, el pillaje y la destrucción** perpetuaron la memoria de aquel infausto día, el mas triste y lúgubre de los anales de nuestra patria! (...) Aterrados sus moradores se escondieron para no ser víctimas del furor de los invasores que recorrian la villa robando, saqueando y pegando fuego por todas partes. (...) muchos (dels habitants) que á puerta cerrada evitaron el primer golpe apelaron á una estratagema que á no pocos salió bien. Al ver el saqueo, revolvieron y echaron por los suelos los muebles de la casa, otros á más, quemaron paja, y paja y ceniza todo lo esparcieron, y abrieron las puertas, así, al entrar los saqueadores al ver la casa revuelta y las señales de fuego por tierra la dejaban por saqueada. (...) Consternados los habitantes al ver el desfreno y licencia de la soldadesca, el pillaje y el saqueo, y el fuego devorador que consumía sus hogares (...) á primeros de Junio (1714) se llevaron en

Felip V pogué realitzar a Catalunya el que un rei absolut podia desitjar més: una organització fiscal i de serveis centralitzada tot ignorant absolutament el passat dels seus súbdits, cosa que, malgrat tot, no pogué arribar a fer a Castella.
Gravat de Felip V (Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona).

Gravat de Felip V (Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona), dins "Història de Catalunya del segle XVII fins als nostres dies", continuació de la "Història Nacional de Catalunya" d'Antoni Rovira i Virgili, volum IX, 1980, pàg. 114.

rehenes á varios propietarios de la villa, y los encerraron en la cárcel del Preboste general en el campamento frente de Barcelona. Allí consumidos de pena y aflicción murieron D. Pablo Pollés dia 27 de Junio de 1714, y D. Juan Papiol dia 1º de Julio. (...) Ahogada la población por no saber como pagar la contribución llamada de "Cuarteles de invierno", dia 22 de Octubre del año 1714 convocaron Consejo general (...) resolvieron imponerse un venteno sobre los frutos, y en el dia anterior (21 de Octubre) fueron elegidos D. Juan Fuster, D. Bartolomé Soler, D. Juan Se-

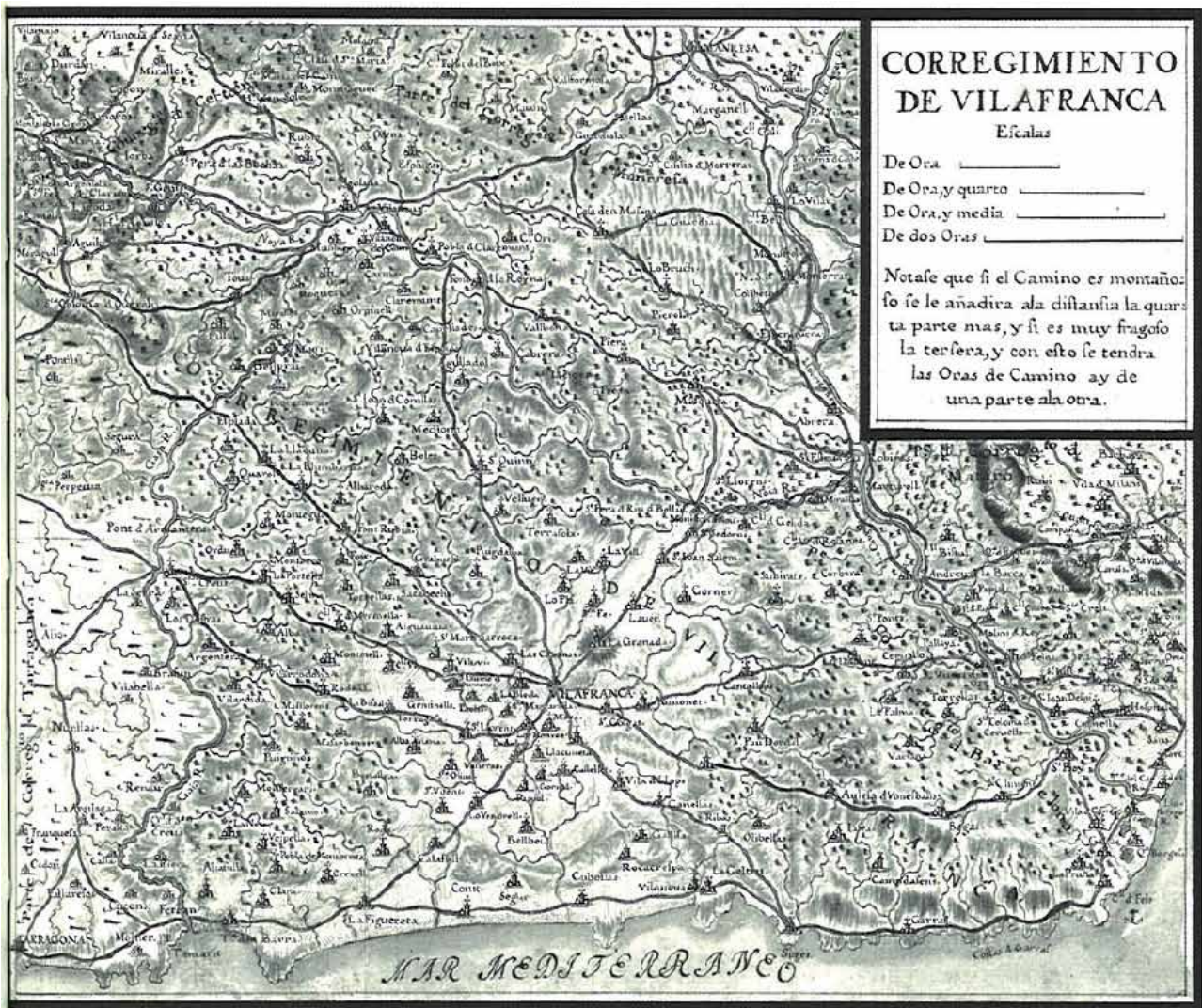
rra y D. Francisco Fuster, para que juntos con un señor Jurado y Notario recorriéran la villa para reconocer las casas que habia buenas y quemadas."

Divuit anys després del pare Garí, el 1878, Josep Coroleu publicava la "Historia de Villanueva y Geltrú" i, en la pàgina 209 escrivia: "Barcelona estaba sitiada defendiendo el poster baluarte de los fueros catalanes cuando el enemigo entró en Villanueva á saco (...) salvándose tan solo unas 80 casas de las 500 que contaba la población, segun consta en unas **memorias** escritas por D. José

Urgellés, testigo ocular, cuya vivienda fué saqueada por un sargento de guardias valonas".

El "Llibre Verd" de Manuel Mª Almirall del Carç és de l'any 1892. Fa esment de: "Deu lo terme y universitat de Ribas un moltó me prengué per fer un present al General que estaba en Vilanova al temps de la **crema y saqueig** de dita vila en lo juny(?) de 1714, que val 8 lliures".

Posats ja en el segle XX, l'any 1949, l'Albert Virella, en el seu llibre "Imatges de la ciutat i de la comarca", pàgines 43 i 80,

Mapa del corregiment de Vilafranca del comte de Darnius, 1716 (ICC), dins "El Penedès a la Catalunya del segle XXI. XXI Jornades d'Estudis Penedesencs", Institut d'Estudis Penedesencs, 2012, pàg. 25.

Dibuix de l'exèrcit espanyol, dins la "Història Militar de Catalunya", de F. Xavier HERNÁNDEZ, volum III, 2004, pàg. 239.

descrivia: "Durant la guerra dita de Successió, Vilanova, com en les passades bregues, imità la conducta seguida per la capital del Principat i, per aquesta causa, no sols fou víctima de l'horrorós **saqueig** del dia 25 de maig del 1714, sinó que amb el decret de Nova Planta, va veure totalment variades les seves tradicionals institucions municipals. (...) El 25 de maig, les forces filipistes entraven a **saqueig**, per represàlia, a la nostra vila".

Sis anys després, el 1954, José Mª FREIXA OLIVAR en el "Boletín de la Biblioteca - Museu Balaguer", 5ª època, comentava en la pàgina 148: "Las revoluciones sociales y la guerra civil contra Juan II pasaron veladamente por nuestro término, y las revoluciones de Catalunya en defensa de sus libertades contra Austrias y Borbones, tampoco afectaron - salvo en el **saqueo** de 1714-, de forma particular a Villanueva, alejada del trinomio de comunicaciones Tarragona - Vilafranca - Bar-

celona, que subsistió hasta el ferrocarril por la costa".

De l'any 1978 tenim una versió sitgetana. Ignasi Muntaner, en el seu llibre "Sitges i els conflictes catalans dels segles XVII i XVIII", pàgines 67/68, comenta que el marquès de Poal (de les forces catalanes), "de pas pel Penedès, va oir que els borbònics havien fet arribar a Sitges 200 infants i 500 cavalls, per a reforçar la guarnició. Va apressar el pas i sense parar en tota la nit va arribar a les 7 del matí del dia 25 a la vista de la vila. Allí li comunicaren que els castellans havien enviat tota la guarnició sitgetana, excepte 100 homes, a **Vilanova** a impedir la sortida d'Armiges i apoderar-se al mateix temps de la població. S'hi dirigí immediatament i hi arribà a les 11, a punt d'agafar entre focs creuats de dintre i fora els castellans, obligant-los a fugir a Cubelles. Poal descansà a Vilanova tot aquell dia, i l'endemà marxaren tots cap a Sitges. Fàcilment s'apoderaren de la vila

i fins a dues torres del recinte emmurallat, però no pogueren passar endavant".

La troballa

Fins ací, tot el que sabíem d'aquell trist afer. Ara, 300 anys després, la casualitat ha desitjat que en l'Arxiu Històric Comarcal trobéssim un document amb data de l'any 1716 que porta per títol: "Memorial de Casas se troban en la pnt. Vila de Vilanova y algunas separadas de dita Vila, quants aposientos, afrontacions, lloguer sen auria, estimació de elles". No cal dir que el document és importantíssim, car ens dona una idea de com era la vila en una època de migrada informació urbanística, prèvia a un eixample del segle XIX molt més conegut.

Ens preguntem: ¿Aquest document són les "memorias escritas por D. José Urgellés, testigo ocular, cuya vivienda fué saqueada por un sargento de guardias valonas", que cita Coroleu? No ho sabem, però "la vivienda saqueada" podria ser la casa cremada que el sastre Josep Urgellés tenia en el carrer d'en Canyís, actual Palmerar de Baix. D'aquesta casa i de la resta que foren incendiades en parlarem en descriure-les carrer per carrer.

Descripció de les cases existents en els carrers de nominació popular

El document comença amb un llistat de dos folis encapçalant la "**Descripció de Casas separadas de la pnt. Vila**", on són citats els propietaris de les masies i cases de sínies, sense donar-ne el nom ni la seva exacta situació, però especificant si estan o no habitades, la seva distància a la vila, si tenen

un o dos pisos (alts) i els allotjaments (apostentos o aposíentos). Tota casa tenia un valor i un número identificador.

A partir del foli 3 hi ha la **"Descripció de Casas situades en la pnt. Vila"** per carrers, començant pel carrer Major. Aquesta relació és similar a l'anterior: propietari, alts, quantitat de cambres, qui l'habita (el propietari o un llogater) i la situació de cadascuna d'elles seguint el sistema de punts cardinals, és a dir, indicant els veïns de sol ixent, de migdia, de ponent i de tramuntana. Una afrontació de la casa donava al carrer. Si la casa del carrer Major tenia la façana a migdia, allí hi havia el carrer. Si la casa donava l'esquena al sol, el carrer era a tramuntana. Semblant en els carrers paral·lels al carrer Major. En els vials traçats de nord a sud, les façanes miraven a llevant o a ponent. Finalment, s'afegia el seu valor, diguem-ne cadastral. Lògicament, la casa cremada no tenia valor o en tenia ben poc.

La relació és plena de cases cremades, en part cremades o mig cremades. Pel que fa a les cases fora vila, sols n'hi havia una, de perjudicada, la casa de Salvador Padrós, que distava de la vila "dos tirs de fusil". Constava d'un alt, sense habitació per estar **cremada** i era confrontada en el número 1611. Efectivament, en l'Estadística Rústica de l'any 1725, hi consta que el pagès Salvador Padrós tenia una sinia en el camí de l'Hort del Castell, també conegut per camí vell de Sant Cristòfol o de l'Estany de la Geltrú.

Però si entràvem a la vila, podríem imaginar com deuria fer feredat la quantitat d'edificis

cremats, part cremats o part derruïts. En la transcripció fem esment dels propietaris damnificats per si avui encara resten descendents en dites cases. En el treball afegim l'únic plànol que tenim del segle XVIII. És de l'any 1751, de quan es volia construir una caserna. Es troba dipositat a Simancas i reproduït en la revista de la Gran Penya de l'any 1990. La seva observació ajudarà a comprendre el text que segueix a continuació.

Transcripció comentada carrer per carrer

En el **carrer Major** hi havia seixanta-nou cases, d'elles tretze de cremades i sis en part cremades o en part derruïdes, és a dir, un total del 27,5 % del carrer. Eren cremades les de Pau Ràfols, Ramon Garí (part derruïda), Pere Olivella, Ramon Escardó, Jacint Rates, Pau Pasqual, Josep Ballester, Francesc Escardó, Pere Màrtir Albà, Josep Gramatges, Antoni Ballester (part cremada), Francesc Posas (part derruïda), Ramon

Ballester, viuda de Magí Escardó (part derruïda), Josep Soriano, Antoni Golada, Pau Lluri, Joan Romeu (part derruïda) i Joan Llanusa (part derruïda). Cal aclarir que les façanes que miraven al sol de migdia, al seu darrere hi tenien **la muralla**. La casa de Damià Arloví limitava a tramuntana amb el **trull de l'església de Sant Antoni**, que donà nom a l'actual carrer de les Premses. Un edifici de tres plantes era possessió del marquès de Torralba, senyor de la **quadra d'Enveja**.

Pel que fa al **carrer del Mig** (juntament amb el després segregat carrer de la Lluna, car passava per la **plaça Major**, on hi havia la **Casa de la Vila**, i arribava a la **plaça Llarga**), foren comptades quaranta-cinc cases, de les quals eren sis cremades i tres en part cremades, o sigui, un 20 % del total. Cremades eren les de Pau Albà, Jaume Alegret (part cremada), Pere Rovira (part cremada), la viuda Isabel Gassó, la viuda de Francesc Padrós,

Dibuix de l'exèrcit espanyol (1707-1714), dins la "Història Militar de Catalunya", de F. Xavier HERNÁNDEZ, volum III, 2004, pàg. 241.

Dibuix de membres del braç militar català, dins la "Història Militar de Catalunya", de F. Xavier HERNÁNDEZ, volum III, 2004, pàg. 219.

Antoni Ferrer, Jaume Solà, Gabriel Torrents (part cremada) i Josep Montserrat.

Ens situem en el **carrer de l'Església** (aleshores un tot amb l'actual carrer de Sant Antoni, ja que començava en la **placeta de l'Església** i també arribava a la **plaça Llarga**), on hi havia cinquanta-quatre cases. Onze eren cremades del tot i quatre en part cremades o en part derruïdes. És a dir, un 28 % del total. Els seus amos eren Joan Esclus (part cremada), Josep Nadal, Antoni Rossell (part cremada), Joan Galtés, Joan Prats, Pau Rossell, Joan Alegret (part derruïda), Antoni Ballester, el doctor Josep Troch, Bartomeu Ràfols, Josep Romeu (part derruïda), Josep Totasaus, la viuda de Francesc Alegret, viuda de Francesc Ballester i Joan Escardó. Alguns edificis donaven a la **plaça Major**, on hi havia la **Casa de la Vila**, mentre que altres afrontaven amb el **raval de Mar**, és a dir, el que es formà a migdia de la muralla.

Anem ara al **carrer Nou**, on són comptades vint-i-sis cases, de cremades tres i, en part cremades o en part derruïdes dues més, en aquest cas un 19%. Eren les de Bartomeu Solà (part derruïda), Joan Sabrià (part cremada), Jaume Romeu, Joan Romeu, Pere Casas. Aquest carrer també limitava a migdia amb el **raval de Mar**.

Entrem en el **carrer dels Caputxins**, que aleshores començava en el carrer de Sant Pere i acabava en la plaça dels Cotxes, en el **camí d'Adarró**, davant el **convent dels Caputxins**. A partir d'aquí, seguia amb l'antic nom de **camí de Mar**. En el tram on avui tenim l'edifici de la Talaia i la veïna dels Cabanyes existien quatre cases, i la de la cantonada, de tres plantes, ja era habitada pel mariner Josep Ballester, àlies **Coloma**. Anys després, el 1774, un dels seus descendents, ocupant l'espai de la casa del costat de mar, hi construï el nostre casal. En el carrer existien trenta-nou cases,

d'elles onze de cremades, que representen un 28%. Són les de Sebastià Teixidor (veïna del Coloma), hereus d'Antoni Gomà (ara Cabanyes), Joan Sabrià, Fèlix Gomà, Miquel Puig, Pau Safons, viuda de Magí Rossell, Jeroni Güell, Josep Puig, viuda de Francesc Massana i Joan Llamós.

Ens traslладem al **carrer de la Pescateria** (nom que tenia l'avui carrer de Sant Pere, vial que s'havia configurat dins el **raval de Mar**, ocupant el **vall de la muralla**), també amb trenta-nou cases, d'elles cinc de cremades, que representa gairebé un 13%. Els seus propietaris eren Joan Urgellès, la viuda de Joan Escardó, Pere Miller, Francesc Mas i els hereus de Sebastià Domènech. Una casa sense cremar era de Josep Plana dit **Baró de la Pescateria**. Pel cantó de ponent, i en direcció a mar, s'iniciava el **carrer de les Sínies**, que després fou el de **Sant Gervasi**, altrament dit "**rasa del Sec**" (1726).

A la primeria del segle XVIII la **plaça de les Cols** ja portava aquest nom, quan des de 1570 era coneguda per la **plaça de la Parellada** i, fins i tot, per **plaça de l'Oli** (1648). Hi havia vint-i-dues cases, i de cremades cinc, que corresponien a Lluís Nin, Magí Güell, Francesc Miró, la viuda de Josep Escardó i la viuda de Josep Guardiola. Aquestes eren el 23%.

En el **carrer d'en Clariana**, que és l'actual carrer de **Santa Madrona**, hi van comptar cinquanta-vuit cases. D'aquest total n'hi havia vuit de cremades, que representen el 14 %. Els amos eren Francesc Torrents, Josep Rossell, Antoni Torrents, Silvestre Sala, Joan Artus, Fran-

cesc Almirall, Pere Soler i Joan Buquets. En el carrer d'en Clariana, la casa de Josep Vidal servia de "**quartel**" per a la cavallerissa dels cavalls, el solar d'Isidre Claramunt també servia per a cavallerissa de cavalls i la casa de Josep Ivern s'utilitzava de magatzem. Aleshores, com que encara no teníem caserna, soldats i cavalls s'allotjaven per diverses cases de la vila. Les cases més riques estatjaven els oficials. El carrer el creuaven unes "travessies", de les quals no en diuen el nom ni si eren llargues o curtes, evidentment, després conegudes per carrers de **Sant Pau** i de **Sant Joan**.

A continuació hi havia el **carrer de la Parellada**, després carrer de Sant Antoni de Pàdua. En aquest vial, de les cases situades a la banda de llevant, els darreres donaven al **torrent de la Pastera**. Eren un total de vint-i-vuit cases, de les quals van trobar quatre de cremades i una mig cremada, és a dir, un 18% de destruïdes, de Pere Gassó, Joan Alegret, Isidre Torrents, Gabriel Ferrers i, la mig

cremada, de la viuda de Jaume Guasch, que encara hi habitava.

La relació seguia amb el **Raval de Sant Antoni**, o sigui, la sortida de la vila en direcció a Cubelles. En aquesta barriada hi havia els **carrers de Sant Antoni, de l'Hospital i dels Coralls**. Actualment, els dos primers donen nom a uns altres vials propers a l'hospital dels Josepets. Llavors, el que després serà el **carrer de Sant Francesc** encara era conegut per la **riera de Sant Antoni**, i el **carrer de Santa Anna**, més que un carrer era una rasa que desguassava a la riera anterior, que a la vegada desembocava a la rasa del Miquelet. En el raval sumaven un total de quaranta-tres cases, una d'elles era la que servia **d'hospital**, en la qual existia una **capella dedicada a Sant Antoni**, que havia estat beneïda l'any 1664. En el raval es comptaren catorze habitacles cremats i quatre de mig cremats encara habitables, fent divuit incendiats, un 42%, ço que representa la barriada on hi hagué més destrucció.

Les cremades eren de Pere Solà, Miquel Romeu, Bartomeu Ballester "Cordí", el mariner Joan Posas, Joan Samà, la viuda de Josep Ballester, Magí Pla, Francesc Carbonell, Salvador Domènech, Pau Estaper, Pau Urgellès, Pere Rovira, Cristòfol Montserrat i Joan Llanussa. Les mig cremades pertanyien a Magí Escardó, Miquel Ventosa, Ramon Riba i Francesc Gairalt. Per la part de tramuntana hi havia algunes cases que limitaven amb la muralla.

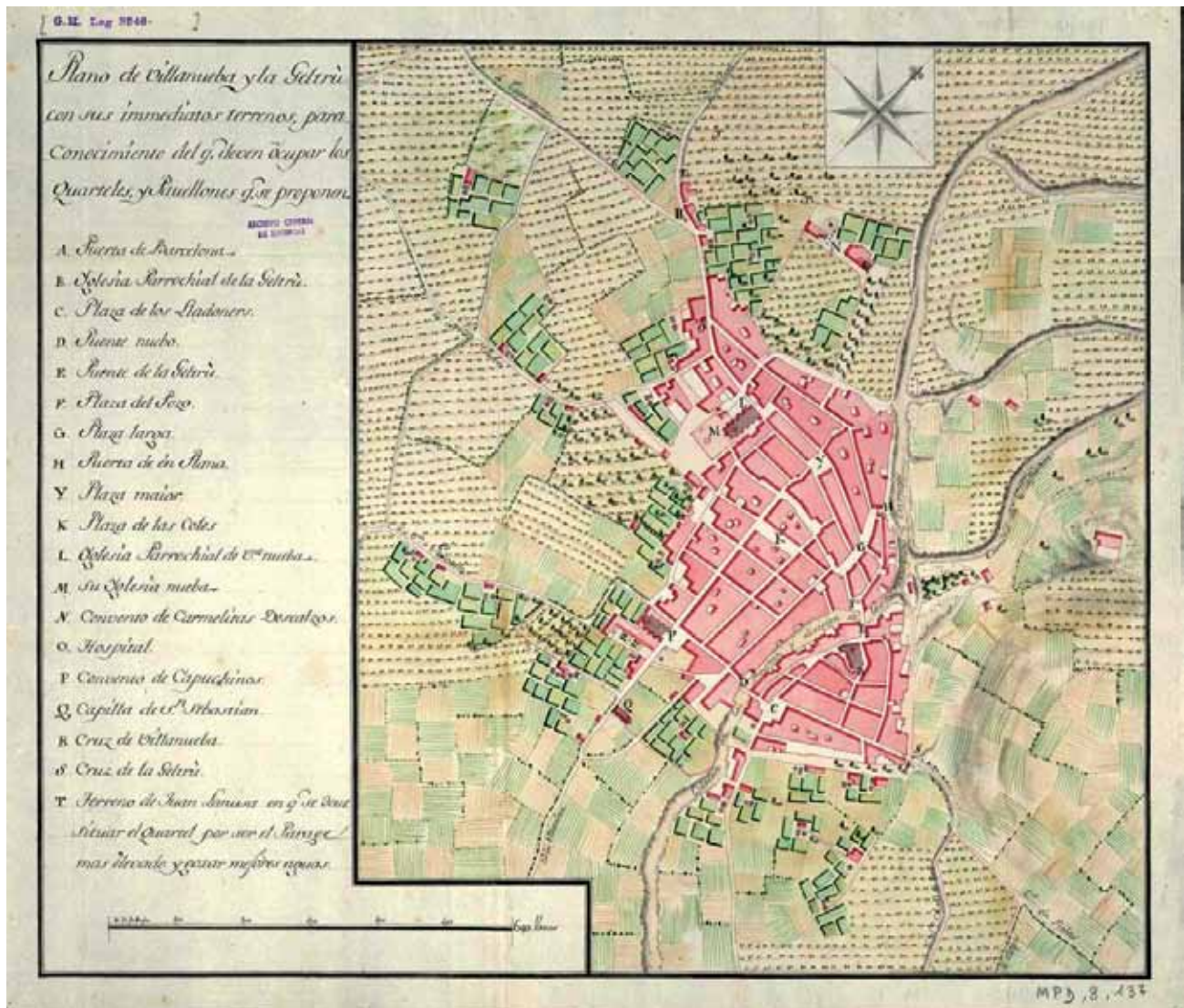
Els intendants passaren a la barriada del Palmerar. En aquell temps, eren coneguts els carrers del **Palmerar o d'en Canyís** (Palmerar de Baix), el **carrer primer del Palmerar** (Palmerar del Mig) i el **segon carrer del Palmerar** (Palmerar de Dalt) que, com sabem, van de la plaça Llarga a la **plaça del Pou**. Aleshores, el carrer de Freixes era, i fou durant més d'un segle, el "**carreró d'en Freixes**", que duia del portal d'en Plana del capdamunt de la plaça Llarga a la plaça del Pou. Per cert, la plaça Llarga, que ja existia a l'any 1571 i està molt documentada per haver-hi nombrosos portals d'entrada en edificis, en el memorial s'esmenta mantres vegades, però sempre com afrontació de cases dels carrers adjacents. **No hi ha constància de cap casa en la plaça Llarga ni en la plaça del Pou.**

En el **carrer d'en Canyís** hi havia nou cases, d'elles tres de cremades, és a dir, un 33%, propietat de la viuda del mariner Josep Masana, Josep Guasch i del sastre Josep Urgellès. En aquest carrer, en una casa que encara porta la data de 1610, hi vivia la viuda de Baptista Montserrat, avantpassat dels Torrents de la torre de l'Onclet, habitatge que segueix essent possessió d'aquesta família.

Fusellers de muntanya (miquelets).
Recreació a partir de gravats
i rajoles d'ofici.

Dibuix de miquelets catalans, dins la "Història Militar de Catalunya", de F. Xavier HERNÁNDEZ, volum III, 2004, pàg. 229.

Plànol de Vilanova i la Geltrú de l'any 1751 conservat a Simancas. Gran Penya núm. 8, 1990.

Si passem al **carrer primer del Palmerar** ens trobem amb dotze cases, totes elles habitades, és a dir, cap de cremada. En canvi, en el **carrer segon del Palmerar** -on hi vivia Francesc Freixes, que donava nom al carreró del darrere- comptaren dinou cases, amb una sola de cremada inhabitable de la viuda de Joan Roig, que representa el 5% del carrer.

Des de temps immemorial, per mitjà d'un pont damunt el torrent de la Pastera, s'entrava a la Geltrú pel **carrer de les Roques**, tot i que del **carrer del Pont** ja se'n té notícia l'any 1591.

Hi havia trenta-quatre cases i en una d'elles, situada davant del castell, hi vivia el mariner **Francesc Armanyà**, pare del que fou arquebisbe de Tarragona l'any 1785. Eren cremades les de Josep Faulet, Jaume Brunet i Joan Torras, mentre que amb una part cremada ho eren les de Josep Solà i Pere Pasqual. Les cinc incendiades representen el 15%.

En el **carrer del Pont Nou** (després del Cinto) - vial que unia la Geltrú amb el futur carrer de Santa Eulàlia per mitjà d'un pont construït l'any 1710 -, només hi havia nou cases, de les

quals, cremades ho foren les de Josep Guardiola i la de Francesc Mauri, és a dir, un 22% de destruïdes.

A continuació detallaren els edificis de la **plaça dels Lledoners i carrer de Bonaire**, tots a la vegada, en un nombre de quaranta-quatre cases. Els habitatges del cantó de migdia tenien la muralla al darrere, fortificació que després donà nom al carrer de la Muralla. Sols cremaren sis cases, un 14%. Foren les de Cristòfol Lluís, Antoni Montserrat, Joan Roig, Jaume Escofet, de la viuda d'Isidre Rossell i de Pau Roig.

Quan van acabar amb la inspecció anterior, van passar al **carrer primer del Ravalet** (actual del Ravalet). Els darreres de les cases de la part de llevant limitaven amb la muralla, que després donaren lloc a les façanes del carrer de Barcelona, aleshores un camí situat fora murs. El carrer el creuaven unes "travessies" o "carrerstravessers", no sabem quins, i en el vial hi havia el **celler de l'Església**. En aquest carrer comptaren divuit cases, totes senceres i habitades.

No succeí el mateix en les cases del **carrer segon del Ravalet** (del Castell, car afrontava amb la Rectoria), així mateix travessat per "carrerons" sense nom. Totalitzaren vint-i-set edificis, d'ells dos de cremats, propietat de Grau Sampsó i de la viuda de Baptista Serra, que representen un 7,5%.

Resum

Fins aquí el memorial de l'estat dels habitatges dels carrers d'aquella vila, aleshores encara prou envoltada de muralles, almenys darrere les cases del carrer Major, en el raval de Sant Antoni i darrere dels edificis dels carrers de Bonaire i Ravalet.

Resumint, a la vila hi hagué constància de 595 habitatges,

dels quals varen patir incendi, pillatge i destrucció 119, que són el 20 % del cens. Vilanova, amb un centenar d'incendiades, es va veure molt més afectada que la Geltrú, en la qual només foren cremats 19 edificis. La part vilanovina més castigada fou el Raval de Sant Antoni amb un 42%. El següent el carrer de l'Església i el dels Caputxins amb un 28%, pràcticament el mateix que el carrer Major amb un 27,5% d'edificis afectats.

Per finalitzar, la resposta a una probable pregunta. Dos anys més tard del memorial, el 1718, segons diverses fonts, la població de Vilanova i la Geltrú era de 1.711 habitants, amb una mitjana d'uns tres habitants per casa que, més o menys, era la mitjana catalana. Llavors eren pocs, però patien molt.

Carrers esmentats

Els que tenien nom són: carrer Major, del Mig, plaça Major, carrer de l'Església, del Raval (Sant Pere?), Nou, dels Caputxins, de la Pescateria (Sant Pere), de les Sínies (Sant Gervasi), plaça de les Cols, carrer d'en Clariana (Santa Madrona), de la Parellada, del Pont, raval de Sant Antoni (on hi havia els carrers de l'Hospital, de Sant Antoni, dels Coralls i el Camí Ral a Tarragona), del Palmerar

o d'en Canyís, plaça del Pou, plaça Llarga, carrer primer del Palmerar, segon del Palmerar, carreró d'en Freixas, carrer de la Muralla (Argenteria), de les Roques, de davant de l'Església, del Pont Nou, plaça dels Lledoners, carrer de Bonaire, primer del Ravalet i segon del Ravalet.

Hi manquen els carrers que ja tenien nom en els segles XVI i XVII.

CASA ROSET
des de 1934

Lampisteria
Aigua
Electricitat
Gas
Climatització
Energies alternatives

Carrer del Recreo 65
Vilanova i la Geltrú
Telèfon 938 936 011
casarosetsa@casaroset.com

El Giralduillo
MESON DEL BUEN TAPEO

Direcció: Fernando Gómez,
a l'hostaleria des de 1965

Pelegri Ballester 19-21, Vilanova i la Geltrú 93 815 62 02

Quiropràctica Vilanova

PRIMERA VISITA GRATUÏTA
PER ALS SOCIIS

C. Doctor Fleming 34, local 2
Vilanova i la Geltrú
Tel. 93 814 70 11
info@quiopracavilanova.com
www.whoopracavilanova.com

ELS ULLS DE LA TERESETA

Autor: Marcel·lí Ferrer i Paterna

Fotografies: Carles Torras

Arribant al cim.

El Corronco de Durro no és un cim molt alt. El Corronco, amb uns lloms suaus i erosionats, tampoc no és un cim difícil, però és una clàssica de l'esquí de muntanya. El que sí que té, si fa bon temps, és una bona vista sobre els pics de la vall de Boí. Només si fa bon temps. També és una muntanya entranyable on, durant molts anys, la gent de fora de la vall s'hi acostava per esquiar. Ara ja no tant. O almenys tot això ens explicava la Tereseta. Ella, amb més de 90 anys, és una mica com el Corronco: ni alta ni difícil de conèixer, de parla suau i amb unes articulacions erosionades pel pas dels anys, els cabells blancs com la neu i

també amb algun problema a la vista a causa de l'edat. Ens va fer passar a la cuina perquè era l'únic lloc calent de la casa; els fogons que té encara funcionen amb llenya. A fora nevava, s'havia fet fosc i feia fred. A dins, amb l'escalfor del foc i la companyia, ella no va callar ni un moment. Estava sola i es notava que agraiïa la visita. Ens va regalar una bona col·lecció de paraules estranyes, d'aquelles que només utilitzen els avis dels poblets del Pirineu, mentre ens explicava part de la seva història. És d'aquelles plenes d'anècdotes, acumulades durant tota una vida als peus del Corronco. La muntanya de Durro.

Quan va arribar el moment de marxar ens va assegurar que demà ja s'hi fixaria, aviam si ens veia pujar. Des de la finestra de la cuina, quan és de dia, diu que es veu el cim i tot l'itinerari. I així ens vam fer dos petons, un adéu, deixant una creixent sensació immediata d'enyorança. Durant el trajecte fins a Pont de Suert, on havíem quedat per sopar i dormir amb la resta de la colla de la Talaia, no vam parar d'especular sobre la seva vida. Som així.

Us explico tot això perquè l'endemà, mentre pujàvem cap al cim, no me la vaig treure del cap. Notava que potser era possible que ens estigués mirant. Amb aquells ulls foscos i brillants, escrutant la muntanya a través del vidre, buscant-nos entre les boires a pesar d'aquelles retines cansades. No sé si va identificar-nos, o si ho va intentar, o si se'n va recordar. És possible que no ho sàpiga mai, però m'encanta pensar que va succeir així. Perquè, a part de calçar-me els esquís, m'agrada conèixer aquests tipus de personatges hospitalaris i senzills. Com ella. Com la gent que ha viscut una vida llarga i intensa. I dura. Sempre a la muntanya.

Després de la primera part de l'ascensió, més tranquil·la i suau que la resta, vam arribar a

la carena. Les condicions meteorològiques van fer-se incòmodes. Desafiant la neu aixecada pel vent em vaig aturar per abrigar-me i cordar-me l'anorac. Allà vaig veure com la Tereseta, recolzada a la paret del costat de la finestra, movia lentament el cap per trobar la part més transparent d'un vidre desgastat. Semblava cansada, una mica com jo, però ens buscava. Duia una tassa de cafè amb llet calenta a les mans i

encara pujava. Anàvem tretze i havíem deixat una bona traça que ara ells aprofitaven per progressar més còmodament. Nosaltres esquíavem ocupant un espai verge molt més ample que la fina línia dibuixada cap al cim que utilitzaven ells. En un gir, discretament, vaig caure de manera ridícula. Semblava que ningú m'havia vist, però mentre m'aixecava vaig tornar a notar una cosa estranya: el somriure que s'havia intuït a la

Durro al fons, pujant al Corronco.

l'agafava tot envoltant-la per aprofitar millor la seva escalfor. Jo tenia fred, ella també. La llenya del foc dels fogons es devia haver consumit durant la nit i ara la cuina ja no era tan acollidora. Com el cim.

Vam treure'ns les pells tan ràpid com va ser possible per marxar d'aquell lloc inhòspit. La foto ja la farem més avall on la sensació de malestar no sigui tan desagradable, ens vam dir sense dir-nos res. El vent ofegava les paraules. Baixant ens vam creuar amb una parella que

cara de la Tereseta. S'ho estava passant bé veient-nos baixar. Ens ho estàvem passant bé. La neu acumulada a les fondalades era lleugera i fàcil de dominar. Amb només uns instants vam desfer tota la feina del matí, coses de l'esquí. Desgraciadament, també són coses de l'esquí, vam arribar al poble amb el temps just per anar a dinar. Amb el temps tan just per no poder passar a veure la Tereseta. La Tereseta de Durro.

Clínica Dental Solé

Ens especialitzem en el teu somriure

Av. Balmes 30, 1r
Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 815 26 41

Farmàcia JORBA

Carrer d'Olèrdola 39
Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 815 63 46
farmaciajorba@cofb.net

VIA DIVINA I FABULOSA

Autors: Grup d'Escalada i Alta Muntanya (GEAM)

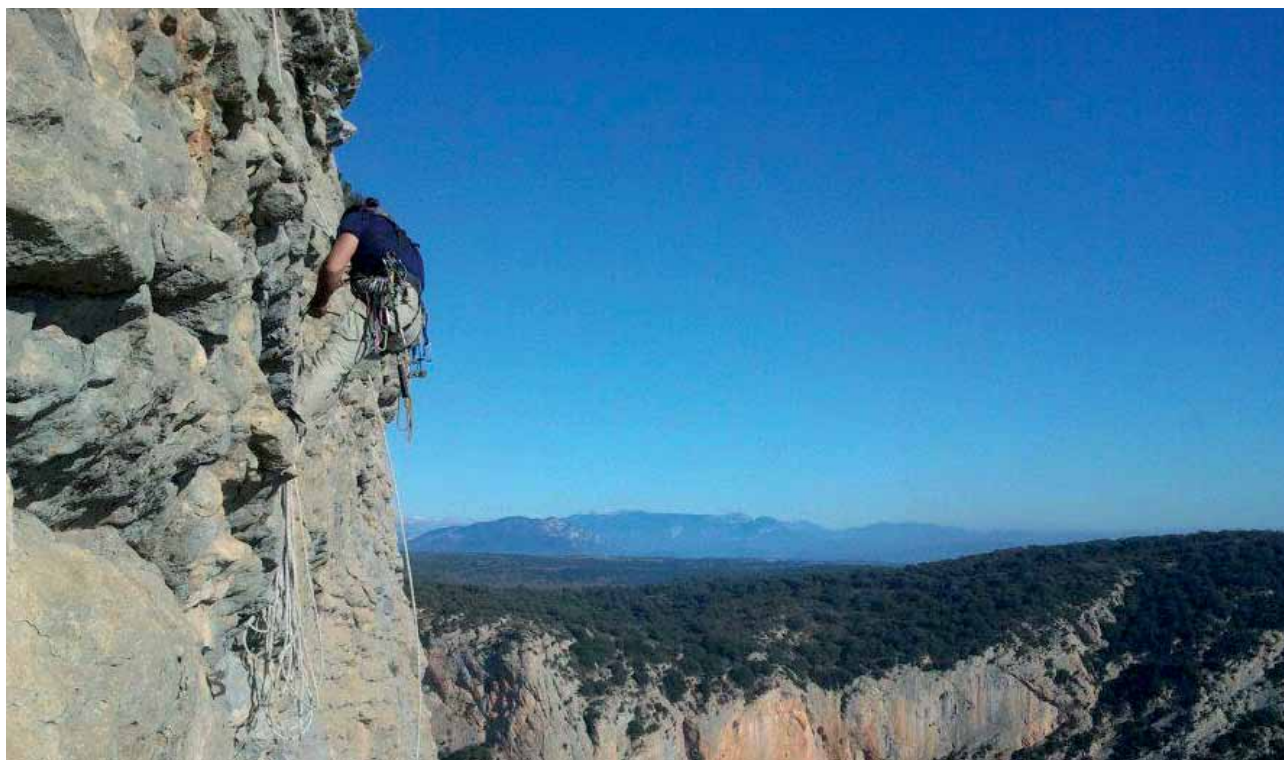
Vilanova de Meià un altre cop... El GEAM només escala a Vilanova de Meià? No. Però, com hem dit moltes vegades, a la paret sud del Montsec pots escalar a ple hivern en màniga curta. Aquesta vegada hi vam anar per obrir una nova ruta d'escalada de característiques totalment diferents a la via Aigua de Kentucky, oberta per companys del GEAM i amics fa dos anys. Si llavors vam optar per fer una via d'escalada artificial -on ho passes malament psicològicament-, ara hem

obert una via d'escalada esportiva on els que ho passaran malament seran els bíceps. És a dir, els braços.

Aquesta ruta es va obrir per gaudir de l'escalada tot forçant de valent. I per fer-ho vam posar cordes fixes de dalt a baix de la paret per poder treballar còmodament. Sí, sí. Heu llegit bé: treballar. Ara puja per la corda, ara baixa, aquesta pedra es mou i s'ha de llançar avall, l'ancoratge que hem posat no queda bé, torna a pujar, torna a baixar, el punt de reunió és

millor cinc metres més amunt, etcètera. Hi ha molta feina a fer perquè una via d'aquestes característiques quedi enllestida per ser escalada. Sort que el Roger Archilla, el Robert Masana i el Nacho Florenciano ja fa anys que "treballen" junts i saben estar a l'alçada de la situació.

Com sempre, una aventura com aquesta comença amb una caminadeta carregats com a burros amb tot el material necessari fins al punt on volem

Equipant la via Divina i Fabulosa.

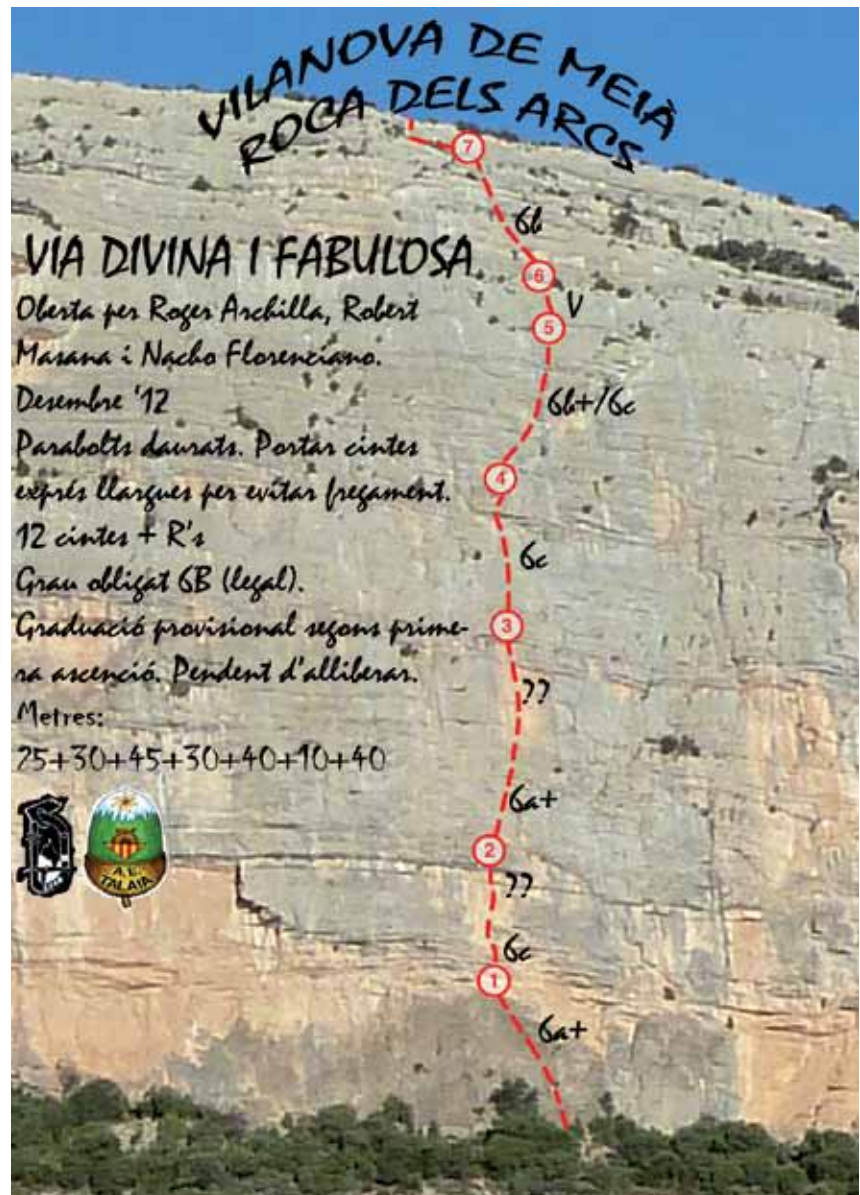

El Roger preparant el material.

que s'acabi la via. Un cop en aquest punt, preparem les cordes, anem baixant-hi i anem intuïnt per on anirà la via. I com que fa anys que escalem i la intuïció no ens falla, ja veiem que serà difícil. Un cop muntades les reunions, els punts on es podrà descansar, ara toca anar quasi pam a pam durant els dos-cents metres i escaig que tindrà la ruta mirant on caldrà posar els ancoratges segons les possibles caigudes, mirant també que la roca sigui bona i no es trenqui quan s'hi agafi algú, imaginant una persona que hi estigui escalant si anirà una mica a l'esquerra o una mica a la dreta... Tot això es

Superant un sostre de la paret.

tradueix en tres o quatre dies de feina.

L'últim dia toca escalar la via des del peu, com ho faria un escalador normal, per veure com ha quedat i corregir els possibles errors. Així doncs, agafem les cordes, el casc i els peus de gat i comencem l'ascensió. Anem pujant com podem perquè la dificultat és elevada en alguns trams i comentem la feina feta. A la gent del GEAM sempre ens ha agradat forçar una mica la màquina, per això la via Divina i Fabulosa no és una via

d'escalada apta per a tots els públics. De mica en mica, els braços se'ns van inflant, com la intuïció ens havia dit. I això és bo i és dolent. Bo, perquè ha quedat una via molt maca i difícil. Dolent, perquè estem cansats i hem d'arribar a dalt sí o sí. Al final ho aconseguim i quedem molt orgullosos de la feina feta. Ara només queda celebrar-ho.

Una vegada més, el GEAM ha deixat empremta i ha posat un granet de sorra en aquest esport perquè la gent el conegui i el gaudeixi.

LA RUTA DEL VENT

Autor: Agustí Poch

El GR-192, conegut també com a Ruta del Vent, és un sender que uneix Cambrils amb Amposta passant per les muntanyes de Vandellòs i les serres de Cardó - el Boix amb un recorregut paral·lel al del GR-92. El nom de Ruta del Vent li ve donat per la intensa pre-sència d'aquest element en diversos indrets del recorregut, especialment a la zona del Perelló, on uns quants parcs eòlics són testimonis d'aquesta realitat.

L'etapa inaugural d'aquesta ruta la vàrem fer el diumenge 13 de gener de 2013, tot anant des de la desembocadura de la riera d'Alforja, al passeig Marítim de Cambrils, fins a Mont-roig del Camp. Fou una etapa curta, de només uns 12 km, la qual cosa ens va permetre poder vi-sitar el singular Parc Samà i l'interessant Centre Joan Miró de Mont-roig del Camp. Tot i que en un principi la meteorologia ens fou favorable, a partir del Parc Samà el vent

Passeig marítim de Cambrils a l'inici del GR.

es manifestà de manera contundent per tal que quedés ben clar el perquè del nom d'aquest sender.

El diumenge 17 de febrer vàrem fer la segona etapa des de Mont-roig del Camp fins a Pratedip passant pel santuari de la Mare de Déu de la Roca on hi ha l'encimbellada capella de Sant Ramon, que servia de guiatge als mariners. Aquesta vegada no tinguérem vent, però sí una mica de pluja que ens acompanyà cap al final del camí. A Pratedip, a més a més de rememorar la presència

del Dip Peruchonià pels carrers del poble, poguérem gaudir d'un bon dinar comunitari (una magnífica paella) al bar del Casal.

El recorregut de la tercera etapa, el 10 de març, vam preveure'l circular: sortir de Pratedip, baixar a Masboquera i retornar a Pratedip. Tot i que havia

Riu Llastres.

Santa Marina.

plogut durant la setmana anterior, el dia de la sortida el temps fou esplèndid, la qual cosa ens va permetre esmorzar a l'aire lliure a la zona d'esbarjo de l'ermita de Santa Marina propera a Pratedip. Ara bé, en arribar a Masboquera vàrem trobar-nos que el riu Llastres, per la llera del qual havíem de continuar la ruta, anava molt ple, i això va fer decidir que acabéssim l'etapa allà i retornéssim a Pratedip amb l'autocar. Cal dir, però, que quatre agosarats senderistes sí que completaren tot el recorregut. A Pratedip també vàrem fer un dinar comunitari al Casal (aquesta vegada fou una fideuada).

La quarta etapa, el 14 d'abril, amb un recorregut d'uns 19 km i un desnivell acumulat de més de 800 m amunt i avall, fou l'etapa reina de la ruta. Sortírem de Masboquera per arri-

bar a la pista del Mas del Plater. D'entrada, pujàrem vers el collet de la Creu i els Dedalts de Vandellòs; tot seguit, flanquejàrem les moles del Taix i assolírem el punt culminant de l'etapa, el tossal de l'Alzina (697 m), des d'on poguérem gaudir d'una panoràmica extraordinària de la costa, des del cap de Salou fins al Montsià. Durant la llarga i feixuga baixada cap als barrancs de la Mola i de Senén, un company va caure i es va fracturar el canell. Sortosament, pogué ser evacuat a l'hospital de Tortosa on fou atès de manera satisfactòria.

El 12 de maig vàrem fer la cinquena etapa, de la pista del Mas del Plater fins al parc eòlic de les Colladetes, a tocar del Perelló. Després de travessar quatre barrancs: el de l'Estany, el de l'Estanquer, el de l'Hereu i el del Sabre, pujàrem vers el turó de

la Barra (362 m), punt culminant de l'etapa. Tot seguit, vàrem anar vers la idíl·lica bassa d'en Ferran i el parc eòlic de les Colladetes, on ens recollí l'autocar per portar-nos fins al Perelló on vàrem dinar.

A l'última sortida del curs 2012-13, el 9 de juny, vàrem recuperar el recorregut pel riu Llastres que no havíem pogut fer el mes de març. Des de Masriudoms, anàrem fins a Masboquera on vàrem esmorzar i, tot seguit, iniciàrem el descens per l'espectacular llera del riu Llastres, que a molts ens va recordar la mítica baixada pel torrent de Pareis. Finalitzàrem l'excursió tancant el cercle en retornar a Masriudoms. Aquesta vegada, com que havíem acabat d'hora i no érem lluny de casa, tornàrem a dinar a Vilanova.

Les primeres sortides del curs 2013-14 les

vàrem dedicar a la Ruta del Ter i no fou fins el 12 de gener que retornàrem a la Ruta del Vent. L'etapa que tocava, segons la topoguia del sender, anava del pla del Burgà fins al santuari de la Mare de Déu de l'Alba. Ara bé, una vegada explorat el recorregut es va considerar que era massa perillós per fer-lo en grup i es va substituir per una excursió circular amb l'ascensió a l'impressionant Cabrafeixet des del pla del Burgà. Sortosament, aquell dia el fort vent que normalment bufa per aquelles contrades va decidir descansar i poguérem gaudir plenament i sense perills d'una espectacular panoràmica des del cim del Cabrafeixet. En finalitzar la caminada, l'autocar ens va portar fins al Perelló, on vam dinar.

L'última etapa de la Ruta del Vent la férem

Les moles del Taix.

el 9 de febrer des del santuari de la Mare de Déu de la Providència o de Mig Camí, proper a Tortosa. Des del santuari pujarem vers la serra de Collredó i, tot seguit, baixarem cap a l'Ebre, el qual seguirem aigües avall fins arribar a l'emblemàtic pont penjant d'Amposta, per on accedirem a aquesta població on finalitzarem l'etapa i la Ruta del Vent. Com a anècdotes de la sortida podem recordar la caiguda amb efectes ben visibles tot i que, sortosament, sense greus conseqüències d'una de les participants, i que durant tot el recorregut ens va acompanyar un

Bassa d'en Ferran.

magnífic gos negre que finalment es va acomiadar de nosaltres a Amposta. Per

tal de celebrar el final de la Ruta del Vent, l'autocar ens va portar al Poblenou del Delta

on varem fer un bon dinar comunitari al restaurant Casa Amadeu.

Esports Prieto

Av. del Garraf 32
Vilanova i la Geltrú
Tel./Fax 93 893 59 03
esportsprieto@gmail.com
www.esportsprieto.es

AUTOCARS VENDRELL

Taxis
Minibusos
Autocars

Telèfon 938 922 544
info@autocarsvendrell.com
www.autocarsvendrell.com

Xurreria Trifón

Rambla Principal 79
Vilanova i la Geltrú

HERBOLARI L'ESPÍGOL

Bio des de 1982

Gran assortit de productes energètics per a esportistes
Especialitzats en productes ecològics

Herbes, dietètica, formatges i especialitats
Rambla de la Pau 103 - Vilanova i la Geltrú
Tel. i fax 93 815 13 11 - herbolarilespigol@gmail.com

Relació de sortides del curs 2013-2014

28 i 29 de setembre de 2013

Sortida inaugural del curs
Alquézar. Serra de Guara (51 participants)

20 d'octubre de 2013

Etapa 1 de la Ruta del Ter
Ulldeter - Setcases (9 km) (64 participants)

17 de novembre de 2013

Etapa 2 de la Ruta del Ter
Setcases - Camprodon (13,5 km)
(35 participants)
Aquesta etapa es va suspendre per la pluja

15 de desembre de 2013

Etapa 2 de la Ruta del Ter
Setcases - Camprodon (13,5 km)
(52 participants)

12 de gener de 2014

Etapa 6 del GR-192
Pla del Burgà - Cabrafeixet (11 km)
(60 participants)

9 de febrer de 2014

Etapa 7 del GR-192
Santuari de Mig Camí - Amposta (16,2 km)
(55 participants)

9 de març de 2014

Etapa 3 de la Ruta del Ter Camprodon -
Colònia Lladet (14,5 km)
(61 participants)

6 d'abril de 2014

Etapa 4 de la Ruta del Ter Colònia
Lladet - Ripoll (14 km) (60 participants)

11 de maig de 2014

Etapa 5 de la Ruta del Ter Ripoll -
Montesquiu (** km)
(** participants)

1 de juny de 2014

Etapa 6 de la Ruta del Ter Montesquiu -
Torelló (** km) (** participants)

LA TEVA BOTIGA DE
MUNTANYA AL GARRAF
Descompte del 10%
per als socis de la Talaia

Rbla. Samà, 21 • Vilanova i la Geltrú
Tel. 93 814 50 19 • info@cota-zero.cat • www.cota-zero.cat

teixits **BAIG**

des de 1956

Hi trobaràs tot tipus de teixits

C. de l'Aigua 77 • Vilanova i la Geltrú • Telèfon 93 914 35 06 • info@teixitsbaig.com
Ara també pots comprar per la botiga ONLINE: www.teixitsbaig.com

LA DENT D'ORLÚ

Autor: Miquel Bernadó

Fotografies: Salvador Butí

Juliol del 2013. Ja feia temps que li anàvem al darrere. N'havíem sentit a parlar molt, però per alguna cosa o altra, la decisió de pujar-hi s'anava posposant. Finalment, vam trobar el moment: sortiríem dissabte, dormiríem a l'Arieja, prop d'Ax-les-Thermes, i l'endemà pujaríem a aquest escarpat pic d'alçada modesta (curiosament uns exactes 2.222 metres) però perfectament isolat i diferenciat de qualsevol altra carena.

Algun inconvenient de darrera hora va estar a punt d'arruïnar les nostres intencions. Finalment només disposàvem del diumenge per a intentar-ho. Què fem? Hi anem sigui com sigui? Una veritable pallissa de cotxe i carretera? Absurd anar-hi amb el temps tan just? Millor tornar-ho a posposar? Al juliol, però, els dies ja són molt llargs. Així doncs, que ens revestim de paciència i ens llencem a la carretera quan encara és fosc.

Un inconvenient afegit: al túnel de Pimorent hi fan obres i caldrà superar el coll. Cap problema. Uns minuts més a la ja llarga aproximació. Passem de la Cerdanya a l'Arieja i, un cop arribats a Ax-les-Thermes, girem a la dreta en direcció Ascou fins arribar al càmping Ascou-La Forge. A mà dreta surt una pista de 5 km en bon estat que ens portarà al punt de sortida: l'aparcament dit Jasse de la Cabane Longue o "la poêle à frire".

La Dent d'Orlú des del coll de Brasseil des d'on inicia la pujada final al cim.

Des de l'aparcament (1.530 m) anem seguint marques vermelles en direcció al coll de Brasseil (la Dent d'Orlú també rep el nom de pic de Brasseil). Més tard assolim la carena de la Llau i la seguim fins al coll de Brasseil. Des d'aquí, deixem un camí que baixa a l'esquerra cap al coll de l'Eugue i ens enfilem directament, amb fort pendent, fins al cim. Hem tardat una mica més de dues hores des de l'aparcament, travessant boscos de pi i faig.

Un cop dalt del cim entenem el perquè del seu nom: les seves cares sud i est cauen a pic (1.000 metres de desnivell) sobre la vall d'Orlú. Més que dent caldria dir-li ullal! (oi, Carles?). Les vies d'escalada són nombroses i estem envoltats d'escaladors (principalment catalans!) que accedeixen al cim per les diferents vies. Nosaltres hem pujat de forma tranquil·la i prudent, des del nord, per un corriol fàcil i agradable. Davant nostre, a l'est, hi tenim els pics fronterers amb terres catalanes, dels quals reconeixem el Morters i el Terrers, la Portella Gran, la Grava... i les carenes que ens separen de la regió de les Bulloses i el Carlit. Al sud-est, hi veiem una extensa regió tapissada de llacs i estanys: és la *Reserve Nationale de Faune d'Orlu*. Cal dir que veiem inexcusable fer-hi una visita? L'espectacular visió que des d'allà

La vall de l'Oriege des del cim de la Dent d'Orlú.

tindrem de la Dent d'Orlú farà justícia al seu nom. N'estem més que convençuts. Apuntat a l'agenda!

Mengem una mica, gaudim del paisatge i d'un dia deliciós... i descendim per la mateixa via fins on hem deixat el cotxe. És mitja tarda, però encara resten hores de llum. No volem marxar sense situar-nos just a la base de la paret vertical. Anem a la vall d'Orlú i imaginem l'esforç que suposa superar 1.000 metres de desnivell radical i directe. Cervesa a peu de paret... i de nou a la carretera.

Arribem a casa rebenats, no tant per l'ascensió com per les hores de cotxe acumulades en un únic dia. Hauria estat més gratificant poder fer nit prop de la Dent d'Orlú, segur, però ara l'objectiu ja el tenim assolit. Això no vol dir que no hi tornem algun dia amb més calma... però això serà amb posterioritat a la visita a la Reserva d'Orlú, que no tardarem a portar a terme.

Una molt interessant regió pirinenca que caldria visitar més sovint. S'ho mereix!

Vista des del cim.

EL PUIG DE L'ÀLIGA

50è aniversari d'una creu

Autor: Antoni Ordovàs

Des de la rambla Principal de la nostra ciutat, per enllà la meitat del passeig, en la cruïlla amb el carrer de l'Almirall Colom passejant de cara amunt, al fons, la visual destaca la façana de l'església parroquial de Sant Antoni i, per sobre del temple -molt millor si als plàtans se'ls ha fet una esporgada- es deixa veure una alterosa muntanya, la part d'una carena, la més elevada que toca cim, de tonalitats grisenques per la composició del roquissar calcari, d'un cretaci puntejat per rodals de fosca verdor, de claps de bosquina i màquia més o menys dispersa. L'observació d'aquesta panoràmica, copsada des del paisatge urbà i quan sembla que ja ho tenim tot visualitzat, amunt i avall, tantes vegades, en les hores d'oci, o bé capficats pels quefers quotidians, no aixeca curiositat. Només a l'hivern, en

dies comptats, quan cau una nevadeta, anomalia que pot fer exclamar als vilatans més escèptics: "hi ha neu a la muntanya!" El foc d'un incendi de fa unes dècades va ser malauradament també un toc d'atenció per les seves conseqüències.

En aquest muntanyam en el límit de les comarques del Garraf i l'Alt Penedès, en el punt concret vist des de la Rambla, s'assenta el puig de l'Àliga, set quilòmetres distant en línia recta des de la costa, amb una altitud de 465 m (de vegades ho fixen en 468 m), un desnivell força apreciable en tan curta distància. Ben segur que molts vilanovins i vilanovines algun cop hi han fet l'ascensió amb el secret desig de poder veure Mallorca! I si l'atmosfera límpida a l'hivern és propícia, bé podria albirar-se el puig Major, el cim

La colla d'excursionistes vilanovins que el 1933 pujaren al puig de l'Àliga. Foto: Arxiu Joaquim Baig.

culminant de l'illa, tot sigui com una ombra esvaïda surant sobre la mar. El que sí és fàcil reconèixer són les muntanyes nevades de Núria, en l'època adient.

Excursionistes vilanovins traginant feixos de llenya al puig de l'Àliga per commemorar el centenari del poema "La pàtria", el 1933. Foto: Arxiu Joaquim Baig.

El relleu muntanyós va enllaçar amb els darrers contraforts de la Serralada Litoral. L'Àliga està situada a mig camí de Vilafranca a Vilanova i equidistant a parts iguals entre la Talaia i el Montgròs. El vessant de llevant manté una fesomia de conreus, masies, el poble de Canyelles, a redós de la muntanya, el poblat de Viladellops i, una mica més al nord, la llegendària Olèrdola. A la cara de ponent s'estén una franja de territori que abasta fins a la línia del ferrocarril dels

Transportant la creu per relleus des del Campament Social de Primavera. Foto: Jesús Santacana.

Monjos, un paisatge més aviat despoblat, altiplans erms i fondos solitaris que tant agraïm els qui practiquem l'excursionisme a prop de casa. Sota mateix del cim de l'Àliga hi havia un recordat racó, 'el pouet de la Vall', un singular oasi d'aigua naixent, indret recòndit propici per fer acampades, millor a la primavera o a la tardor, on s'havia promogut alguna 'castanyada' alhora que es compartia el foc i la conversa projectant excursions i travessades que teníem al cap...

A l'arxiu fotogràfic de l'entitat s'han pogut recuperar algunes fotos antigues, poques, testimoniades d'uns anys abans de la 'Desfeta del 36', d'uns joves que pertanyien a la Secció Excursionista dels Alumnes Obrers de l'Escola Industrial, i també a l'Ateneu Vilanoví. Sap greu no saber-ne els noms, d'aquells homes. A la foto, només hi diu: Arxiu Joaquim Baig 1933.

La imatge mostra vuit joves traïnant feixos de pinassa i brolla amb el propòsit d'encendre una fogaina ran del vèrtex geodèsic del puig de l'Àliga per tal de

memorar el centenari del poema *La Pàtria*, escrit per Bonaventura Carles Aribau el 1833. Composició que inicià el Romanticisme en llengua catalana i el moviment de la Renaixença. Un acte de memòria col·lectiva que va tenir lloc en molts cims del Principat. Un sentiment que ja ve de lluny!

Quinze anys més tard, el 22 d'agost de 1948, un petit grup de companys de la preTalaia

pujàvem al cim. La fita que hi havia era composta per tres cossos, uns cubs, i el del mig el circumdava un passamà de ferro on eren gravats els noms de tres o quatre mestres d'oficis artesans de reconegut renom.

I quinze anys més cap aquí, el 22 de desembre de 1963, un matí rúfol, els excursionistes vilafraquins posaren un 'pessebre' dalt de l'emblemàtic puig. Després d'un acte religiós, hi deixaren una placa de metall amb una deïxa de la recent encíclica de Joan XXIII que deïa: *Pacem in Terris*.

Cap a finals del s. XIX, durant les primeres ascensions als Alps, al Cerví i tants d'altres, i aquí als Pirineus una mica més tard, es posà alguna creu en cims que fins aleshores havien estat inassolibles. Una empremta que volia fornir d'humanisme uns llindars que, fins llavors, havien romàs solius. Una creu, d'entrada, pot representar un instrument de suplici. Per a la tradició i cultura occidental, el cristianisme ho assumeix com un signe de culte, d'amor i de pau... tot i que, a estones, no s'hagi interpretat així.

Es van habilitar senders per pujar la creu fins a la carena. Foto: Jesús Santacana.

Tram més complicat, prop de la Facu, on calgué utilitzar cordes. Foto: Jesús Santacana.

A voltes, algunes veus han exposat de no alterar cap indret amb traces de petja humana per tal de mantenir el volt en el seu primigeni estat.

Al nostre país tenim la creu montsenyenca del Matagalls, la del Canigó, exaltades en els poemes de Verdaguer. I d'altres, com la del Calderer, al Pedraforca, la de l'Aneto. I més properes, aquí a la Morella, al cor del Garraf, i també al Montmell, al Baix Penedès.

Moment de ser plantada la creu al cim del puig de l'Àliga. Foto: Ramon Falcó.

El 1964, l'AE Talaia feia vuit anys que caminava en la seva tasca associativa. Un afer d'anar sumant fets per donar-se a conèixer, en principi, en la seva pròpia ciutat i també envers les entitats que integraven la Federació Catalana de Montañismo. El 2 de maig de 1954, deu anys abans -coincidència?- la Talaia, fent les primeres passes aixoplugada a dins del "Coro", va estrenar un banderí (encara sense la gla) a l'ermita de Lurdes, i d'allí estant es pujà al cim de la

l'Àliga. A l'Agrupació sempre hi ha hagut, entre la seva gent, socis predisposats a col·laborar esmerçant temps, el seu saber o professió. En Ramon Martí i Salvany, un jove company d'aleshores, manyà d'ofici, va dissenyar una creu 'grandeta', de quatre metres de llarg i 67 quilos de pes, aprofitant el material de ferro reciclat d'un vaixell tronat que en aquells anys es desballestaven al port de Vilanova. El muntatge es dugué a terme en el taller de Joan Virella

Mossèn Rua i uns quants escolans que oficiaren la missa al cim. Foto: Jesús Santacana.

Talaia on es fixà una creueta en el rocam més agrest de la muntanya emblemàtica que dona nom a l'Agrupació.

En una de les reunions setmanals, la Junta va proposar de col·locar una creu al puig de l'Àliga. Era un temps en què moltes entitats excursionistes feien els seus campaments socials en cada estació de l'any. Nosaltres intentàvem seguir la projecció, i tinguérem la pensada de muntar el Campament Social de Primavera a l'indret de la font del Bosc, a 30 minuts del poble de Canyelles, al peu de

i Bloda, també de l'ofici, que hi hauria donat un cop de mà, un altre bon soci ben conegut per la Marxa de la Talaia i de tants afers. El pressupost de tot plegat pujaria a ben poc, unes sol·ladures, la pintura...

La data del campament va esdevenir de l'u al tres de maig. Un bon 'pont'. Feia quatre anys que el 1r de Maig, 'Festa del Treball', era festiu a l'Estat espanyol amb el nom de San José Artesano. Segons un programa de l'època: "Dia 1: A las 8 de la mañana salida oficial de los acampadores de la Plaza de las

Nieves. A las 11 horas inauguración del campamento. A las 15 horas juegos campestres. Día 2: A las 22 horas 'Gran Foc de Camp'. A las 24 horas silencio. Día 3: A las 8 horas concentración de los campistas para el traslado de la cruz al Pujollet de l'Àliga, misa en la cumbre y colocación de la cruz. A la tarde clausura del campamento y 'Cant dels Adéus.'"

La creu va estar exposada a la plaça de Canyelles i el dia 3, diumenge, des del campament (26 tendes que acolliren 115 persones, nens, matrimonis) es va iniciar el transport. De principi, per uns camins entre conreus i, poc a poc, enfilant-se pel coster de la muntanya, fent els relleus necessaris, seguint per un rastre de senderó que s'havia desbrossat prèviament, ran del cingle de les penyes de l'Escofet, 'la Facu', la Facultat on s'inicien o fan pràctiques els escaladors talaïencs, el GEAM (compte!). Un tram molt abrupte, dreturer, estret i amb l'ajut d'una corda, s'hagué de tibar des de dalt. Ja hi érem, a dalt la carena (al s. XVII en deien costa de Barrals). Un dia de sol. Es dugué la creu al lloc previst, una mica al nord del vèrtex, es fixà dins l'escletxa d'una roca i es cimentà. Hi hagué una bona concurrència que va assistir a l'acte. A més dels acampadors, hi havia veïnat de Canyelles i rodalia. Ens acompanyà el rector del poble, mossèn Rua, per oficiar la missa. Entre els assistents hi va haver alguna persona a qui no li va caure bé l'homilia (potser es va anomenar Catalunya) i ho féu saber als de més amunt, de la capital, motiu pel qual deuria obtenir algun reny... Un mossèn, jove encara, que havia practicat l'escalada i va col·laborar, el 1951, en la pujada de la gran creu d'alumini que, encara avui, presideix el cim de l'Aneto, un simbolisme del C.E.

de Catalunya per commemorar el seu 75è aniversari. En un braç de la creu es va lligar un cordill d'on penjava una senyera, 'd'un pam d'amplada'. També un altre assistent 'oficiós', indicà que hauria d'anar acompanyada per l' 'oficial'.

Era l'any de la propaganda "25 años de Paz", 1939-1964, de tímids 'aperturismes' i no et moguis gaire, de la Nova Cançó, multes, del Carnaval traduït com a 'Fiestas de Invierno', de piolets 'Simond', si no recor-

do malament el seu 'made in', passats de contraban, material de muntanya on ja el niló s'imposava com una fibra extraordinària i que aquí va trigar més a venir, com tot el que fos innovador. Urbanitzacions que ja començaven a alterar espais naturals, massa, i molt propers, estimats, quan la Talaia era molt jove i cercava el lleure en llibertat.

Montserrat i, les muntanyes de Núria, des del Puig de l'Àliga

Salvador Butí

Avui, més que una opinió, us explicaré una sensació. Encara que tot és opinable, fins i tot les sensacions.

Em transporto a un indret indeterminat del Pirineu, és estiu i fa calor, però les muntanyes, almenys les seves parts més altes, encara estan nevades. Fa un dia esplèndid, tot i que cap al fons surten uns núvols molt blancs que semblen anunciar el que porten darrere. Fa vent i els arbres que tinc a prop fan soroll; això no obstant, hi ha silenci. Segur que totes les bestioles que hi ha a l'entorn estan espantades a causa de la meva presència i callen per precaució. I aquí comença la meva sensació. Primer em sento petit i insignificant,

Primer són els arbres i les plantes que m'envolten, són natura però també estan a mercè de la natura; després l'ambient, l'aire, les muntanyes properes, les roques gegantines que tinc a la vista, les muntanyes més allunyades, el cel, tot. Tot acaba formant part d'un tot en què em sento integrat. En formo part, sóc natura, una petita part sense importància, però petita part d'una cosa molt gran. Formo part d'un conjunt meravellós, potent, poderós, immens i a vegades incontrolable. Em sento bé, en plenitud. Que bé que la vida m'hagi portat a ser excursionista!

I ara, si heu arribat aquí, us deveu preguntar: per què ens explica aquest una sensa-

estic enmig d'un paisatge exuberant, magnífic, amb totes les forces de la natura calmades, però que poden actuar en qualsevol moment, inesperadament. Abans que la por em guanyi s'inicia un altre procés.

ció, que per altra banda probablement tots hem tingut? I a més en una edició de la revista dedicada al Tricentenari? Doncs, perdoneu la gosadia, però amb la història i el meu poble tinc una sensació similar a la que us he explicat abans.

Primer són anècdotes, fets irrelevants, persones que van viure i morir intentant sobreviure. No m'interessen tant els herois; en el fons són el resultat de l'acció d'un poble. Sóc espectador més o menys crític de la història. Arriba un moment, però, que aquells personatges, tant els que van fer productiva una terra erma com els que van lluitar a les muralles de Barcelona el 1714 i tants d'altres, es fan propers i ja no em sento tan allunyat dels seus sentiments. Tots tenien ganes de sobreviure, que els seus fills fossin feliços, que els seus amics fossin feliços, tots volien ser feliços i havien de lluitar contra les circumstàncies i contra la bona o mala sort d'haver nascut en un lloc i en un temps concrets.

Formo part d'ells, d'una història col·lectiva que ara és el present, va ser el passat i que aviat, de fet en

EL CEP I LA NANSA
EDICIONS
Tel. 93 815 19 83

*"es trenca d'ales i, esmorteïda,
la flor de boira plora rosada
sobre la verda fredor de l'alba.
La terra avara s'embeu les gotes
per fer-ne arrel...
Tot el neguit ara s'arrapa
al fosc imperi de les desfetes
on entre l'humus viu l'esperança."*

Joana Raspall, Jardí vivent

el moment que algú llegeixi això, ja serà el futur.

També em sento bé, formo part plenament d'un país i no únicament d'un conjunt de gent que coincideix en un lloc i en un temps, sinó d'un país amb molts anys d'història que ha fet molta gent i que continuem fent entre tots. Tots nosaltres, és una opinió, és clar, som una mica el pagès que va fer productiva la terra erma, el ciutadà que va defensar la seva ciutat de l'invasor, el noi que va morir a prop de l'Ebre o el científic que fa avançar el coneixement de la humanitat amb els pocs recursos de què disposa.

Formem part d'un poble amb història i no només, però també, de la que recordem en el Tricentenari. I m'agrada pensar, de fet crec amb molta il·lusió, que formo part d'un poble amb un gran futur que podem replantejar-nos entre tots, i que amb l'experiència de tants errors sabrem fer-lo de tal manera que els nostres fills, els nostres amics, els nostres veïns, tothom s'hi sentirà bé i serà feliç.

FEROPTICA

Professionals de la visió i l'audició

Audifons: digitals programables, analògics, invisibles, introauriculars o retroauriculars

C. de Josep Coroleu 74 • Telèfon 93 815 74 72
Rambla Principal 55 • Telèfon 93 814 38 62
Vilanova i la Geltrú

NOUCLIMA
Serveis Integrals
de climatització

Av. del Garraf 27
Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 893 19 72

Centre Fuji
Laboratoris
Fotogràfics

Revelat 1 hora
Ampliacions murals
en 24 hores

Av. de Francesc Macià 61
Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 815 89 27

Celler Can Pujol

Elaboradors de Torrents Carbó,
el cava de Vilanova fet a la Geltrú

Visiteu les nostres caves trucant al 93 893 15 35

C. del Duc de la Victòria 9, Vilanova i la Geltrú

56a MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ

XVI Copa Catalana de Marxes Tècniques i de Regularitat de la FEEC
XV Campionat de Catalunya - I Trofeu Joan Virella (5a edició)
23 de març de 2014

Autor: Grup de Marxes de l'AE Talaia

El diumenge 23 de març es va celebrar la 56a Marxa d'Orientació per Descripció organitzada per la nostra entitat, prova puntuable per a la XVI Copa Catalana de Marxes Tècniques i de Regularitat de la FEEC, XV Campionat de Catalunya, i corresponent a la 5a edició del I Trofeu Joan Virella. Aquesta prova competitiva és la que enceta el calendari anual de Marxes Tècniques de la Federació. El lloc escollit fou una vegada més dins la comarca de l'Alt Penedès, concretament en el municipi d'Olesa de Bonesvalls, una vila inèdita en les anteriors edicions de la Marxa. Cal afegir que la Marxa d'enguany s'emmarcava dins les nombroses activitats organitzades arreu del país per celebrar el Tricentenari 1714-2014.

Dins un circuit amb sortida i arribada al poble d'Olesa de Bonesvalls, el recorregut portava els marxadors cap al barri de l'Hospital, el pla de les Basses, la vall de Vaquers, ascendia al puig de la Mola -punt emblemàtic de l'itinerari i d'un gran valor paisatgístic- i en el descens passava per l'avenc de l'Esquerrà, els fondos dels Forcalls i de l'Astor i tornava al barri de l'Hospital per entrar novament al nucli d'Olesa. Després de travessar la riera de Begues i circular durant un

Els equips registren la sortida al Centre Cívic d'Olesa. Foto: Joan Raventós.

tram per la riera d'Oleseta, es plantava de nou a la plaça de l'ajuntament on acabava el seu recorregut.

La Marxa s'iniciava, doncs, a la plaça de l'Ajuntament. Per l'avinguda de l'Hospital passava per davant l'església parroquial de Sant Joan i aviat es deixava el nucli poblat per endinsar-se entre conreus de vinya i boscos de pineda cap al fondo dels Albans. Entre aquest fondo i el Control A, a la clariana de la Rovirola, que vindria tot seguit, se situava el control de pas 1, al costat d'un margalló en un antic camí ral. Passat aquest control, i sense variar gaire l'escenari de vinyes i bosc, es feia cap al mas Cort

Nou. Tot travessant la terrassa del restaurant Can Joan i tot seguit la carretera BV-2411, la Marxa continuava cap a can Parellada, antiga masia avui dia alberg rural, al costat de la qual el Control de Motxilla passava revista als marxadors.

Poca estona després de can Parellada es canviava de rumb i d'escenari per caminar per terreny asfaltat després d'haver passat pel control de pas 2 d'automarcatge. A partir d'aquí s'entrava novament en un nucli habitat i després d'un tram enrajolat i creuar l'aiguabarreig de rieres de Begues i d'Oleseta, s'entrava al magnífic i emblemàtic recinte de l'Hospital de Cervelló, on hi

havia el Control B i lloc escollit per descansar i esmorzar.

Després del descans i un bon esmorzar, el recorregut, fins aquell moment bastant planer, agafava un aspecte ben diferent i pràcticament no deixava d'ascendir. Es passava pel control de pas 3 i, després del pla de les Basses i la vall de Vaquers (controls C i D), s'arribava al punt culminant del circuit, el puig de la Mola, cim de 537 metres, segon en altitud del massís del Garraf, on hi havia situat el control E.

Per sort, i contràriament als pronòstics d'un cap de setmana passat per aigua o nuvolades, el temps s'havia capgirat a darreres hores i així els marxadors varen poder gaudir d'un dia clar i assolellat -però ventós- que els permeté admirar una gran panoràmica des d'aquest punt privilegiat de les nostres comarques, on convergeixen els termes municipals d'Olesa de Bonesvalls, Begues, Olivella i Avinyonet.

El descens es feia seguint en

L'equip de l'esmorzar no para de fer entrepans. Foto: Joan Raventós.

principi el recorregut del GR-92-3, amb baixada pronunciada i molt rocallosa, per deixar-lo després i continuar per terreny emboscats -on hi havia el control de pas 4- fins a l'antic corral de l'Esquerrà i seguia pel GR-5 per acostar-se a l'avenc de l'Esquerrà (control F). Es continuava una estona per aquest traçat de GR i es deixava per saltar cap al lloc de

la fondalada de l'Astor, control G. Passat el control s'enfilava un brancal novament pujador i pedregós que conduïa els marxadors cap al següent control H, al corral del Jaume. D'aquest darrer, l'itinerari era per pista pràcticament en descens fins a desembocar en un camí entre vinyes que entroncava amb el GR-5, paral·lel a la riera de Begues, i entrava novament al barri de l'Hospital, on el circuit sortia del Parc del Garraf.

Passada la placeta del barri de l'Hospital, on hi havia el control I, s'anava a travessar la riera de Begues per un pont i es transitava per uns carrers del pintoresc nucli. Els marxadors hi trobaven el control de pas 5, i creuada la plaça Fitó, es baixava a la riera d'Oleseta davant un gran pou. Passada una zona d'esbarjo amb terreny cimentat, s'anava seguint la riera pràcticament fins que quedava soterrada pel pas de la carretera i acabava el recorregut de la Marxa en el mateix lloc on s'havia iniciat, davant l'Ajuntament.

Equip del control E al cim de la Mola. Foto: Blanca Forgas.

Control de pas 5, situat a ca 'Esquerrà. Foto: Joan Raventós.

El total del recorregut era de 15,400 km, calculats en una mitjana horària de 4,37 km/h i un temps oficial de 3 h 31 min, que sumat als temps de descans i neutralitzats feien un total de 4 h 28 min.

La participació fou notable: d'un total de 121 equips inscrits, 6 no es van presentar i 1 es va retirar; hi havia 77 equips formats per dos membres i 38 de tres; d'entre tots ells, 25 participants eren menors de 14 anys. La suma global fou de 268 marxadors, representants de 15 entitats excursionistes de diferents comarques a més de l'entitat organitzadora; 57 d'aquests equips eren federats.

L'AE Talaia agraeix la participació tant dels equips que competien a la Marxa com de la totalitat del personal de l'organització. També volem fer esment especial d'agraïment a l'Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls, al personal de l'ADF, als membres de l'Agrupació de Caçadors d'Olesa i als veïns del poble que desinteressadament facilitaren l'accés a determinats llocs de control mitjançant els seus vehicles particulars. I també un reconeixement especial al Centre Cívic d'Olesa de Bonesvalls per les facilitats en l'ús dels seus locals i per haver atès amb diligència la nombrosa concurrència, tant a la sortida com a l'arribada dels equips. Agraïment que fem extensiu també als col·laboradors següents: Bonpreu, Frit Ravich 50 anys, Cudié Catànies, PDM Gifts, Novell, Intersport Olaria, Diputació de Barcelona (Àrea de Territori i Sostenibilitat, Xarxa de Parcs Naturals), Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya i Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

RESUM RESULTATS DEFINITIU 56a MARXA D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ AE TALAIA

ORDRE	DORSAL	NOM1	NOM2	NOM3	CLUB	PUNTS
1	27	NOEMI PRAT TORRES	VICTOR HEREDIA ORTEGA		NO ADS	10
2	79	NÍDIA LÓPEZ JULIÀ	ALBERT COLLEFORNS SANTANDER		NO ADS	11
3	50	ANTONI SAGARRA MAS	CARLES MUNTÀS ALBA		AE TALAIA	12
4	115	OSCAR MARTIN RAYA	XAVIER CASAS MARIN		NO ADS	12
5	63	IGNASI JORBA MASDEU	GEMMA BURCET RODRIGUEZ		AE TALAIA	15
6	90	ORIOL VENTOSA CARBONELL	PILAR MASDEU RECARENS		AE TALAIA	15
7	61	ORIOL JORQUERA ABELLÓ	MARCEL JORQUERA VINYALS		NO ADS	16
8	74	CARLOS BARBERO STEINBLOCK	NICOLAS BARBERO PLANAS	CLAUDIA BOONSTRA PLANAS	NO ADS	16
9	92	ATILÀ COSTA CAIXACH	JOSEP COLL PRAT		CE AVINYÓ	16
10	38	ALBERT POCH FRANCO	MARC MONTANÉ PASCUAL		AE TALAIA	17

RESULTATS PER ENTITATS MARXA 2014

ORDRE	ENTITAT	PUNTS
1	AE TALAIA	50
2	CE AVINYÓ	51
3	CE SITGES	79

EQUIPS INSCRITS	121	EQUIPS DE TRES PERSONES	38
EQUIPS CLASSIFICATS	109	EQUIPS DE DUES PERSONES	77
EQUIPS NO PRESENTATS	6	EQUIPS FEDERATS	56
EQUIPS DESCLASSIFICATS	6	TOTAL ENTITATS	15

CONTROLS	SITUACIÓ	PERSONES
SORTIDA	PL. VILA OLESA	M. CARME BARCELÓ, SALVADOR BUTÍ, JOSEP CANDELA, JANI FERRER, PILAR PORRAS, JOAN RAVENTÓS I NATI SALVADÓ
Pas 1	CORRIOL PRIMER	TINA MOYA
A	VINYA GINESTA	JOSEP M. ALSO, XAVIER CAPDET, AINA CASTELLVÍ I DOLORS LACASA
Pas seguretat	CARRETERA	ANTONI CASTILLON I NÚRIA FORGAS
Motxilla	CAN PARELLADA	ROSA FARRIOL
Pas 2 (automàtic)	CORRIOL DEPURADORA	AUTOMARCATGE
B	HOSPITAL OLESA	HELENA CARBONELL, VICENÇ CARBONELL, TERESA DURAN, MANEL MONTOLIU, CRISTINA PIQUÉ, ROSA RAVENTÓS, PAQUI SÁNCHEZ I PEP TORRAS
Pas 3	TRONC AJAGUT	RAMON FORGAS
C	ROCA PLANA	JORDI BASSA, XAVIER SALLERAS I ENRIC VIVER
D	VALL DE VAQUERS	PETRI PÉREZ, SALVADOR PUJADAS I JOSEP M. SÁNCHEZ
E	PUIG DE LA MOLA	JOSEP ELIAS, ROSER GRIFOLL, MARINA MASSÓ I ÀNGELS PUBILL
Pas 4	CORRIOL C. ESQUERRÀ	JORDI MARTÍ
F	AVENC DE L'ESQUERRÀ	MARIA ARAGONÉS, M. ANTÒNIA PAPIOL, JOSEP M. RASET I ANDREU USIETO
G	FONDO DEL LEGÓ	RAMON MARTÍ, ANTONIO MOYA, VICENTA PERAL I MARIA PLANAS
H	CORRAL DEL JAUME	NEUS BENAVENT, JORDI CANDELA, SOLE PASCUAL I MERCÉ PORTA
I	PLAÇA DE L'HOSPITAL	NÚRIA DALLÀ, SÒNIA DALLÀ, JORDI FORGAS I J. CARLES GARCIA
Pas 5	CA L'ESQUERRÀ	ANTONI ORDOVÀS
ARRIBADA	PL. VILA OLESA	SALVADOR BUTÍ, LURDES CAMPINS, BLANCA FORGAS, PILAR PORRAS, JOAN RAVENTÓS, XAVIER SALLERAS, NATI SALVADÓ, CRISTÓFOL SOLER I QUETI VINYALS

Equips d'obrir marxa:	Equip 1: JOSEP CARBONELL, MONTSE CARBONELL, EVELIA CASADO I BLANCA FORGAS Equip 2: LURDES CAMPINS, JOAN RAVENTÓS I QUETI VINYALS
Equip escombra:	M. CARME BARCELÓ I JANI FERRER
Equip informàtic:	FRANCESC ALTABÀS I RAMON CASAS
Preparació itinerari:	JOSEP CANDELA, JANI FERRER, PILAR PORRAS, XAVIER SALLERAS, CRISTÓFOL SOLER I JOSEP TORRAS
Descripció itinerari:	LURDES CAMPINS I BLANCA FORGAS
Relat complementari :	VICENÇ CARBONELL (fotografies del Grup de Marxes)
Repartiment controls:	JANI FERRER
Material divers :	LURDES CAMPINS, PILAR PORRAS, XAVIER SALLERAS I CRISTÓFOL SOLER
Megafonia, horaris:	SALVADOR BUTÍ, JOSEP M. SÁNCHEZ I CRISTÓFOL SOLER
Trofeus :	JOSEP CANDELA I CRISTÓFOL SOLER
Metge:	JORGE LUIS PASSARELLI

MONTSEGUR I ALGUNA COSA MÉS

Autor: Salvador Butí

Fotografies: Carles Torras

Vista del pog i castell de Montsegur, des de la granja de Moureous.

Comentaris sobre una excursió feta amb la Secció de Muntanya el cap de setmana de l'11 al 12 d'octubre de 2013.

Hi ha llocs privilegiats amb vistes excepcionals, no cal que siguin grans muntanyes, ni amb grans alçades, únicament han d'estar ben situats, davant de l'espectacle. Alguns d'aquests llocs són coneguts de tothom i cada excursionista trobarà en el seu record aquella vista panoràmica que va contemplar un dia especial en una excursió també especial.

Avui us parlaré d'un d'aquest llocs i d'una d'aquestes excursions. Es tracta d'un indret poc conegut però no per això menys excepcional. A prop de

muntanyes més altes, a l'abast de quasi tothom, però ben situat, molt ben situat.

Aquest lloc ni tan sols va ser escollit com a finalitat de l'excursió. Era una propina, una forma de completar el cap de setmana, una excusa per justificar el fet d'haver d'anar tan lluny. Us diré el lloci després en parlarem. El Mont Fourcat i la carena que va del Fourcat al pic de l'Ham.

Ja sé que són noms que no diuen res a la majoria dels possibles lectors. No passa res, als companys amb qui vam fer la sortida els passava el mateix abans d'anar-hi. Ara ja no.

El motiu de la sortida era un

altre, tot un clàssic, Montsegur. Tothom qui em conegui d'anys sap de la meua dèria per Occitània i especialment per Montsegur. Segurament fent-me pesat, he aconseguit que més d'una vegada a la Talaia s'organitzessin sortides a Montsegur. Hi he estat desenes de vegades i espero anar-hi encara algunes desenes més. M'encanta el lloc, però amb la Secció de Muntanya no hi havia anat mai, de fet no gosava plantejar-ho, tenia la sensació que no interessava gaire i no volia fer-me una altra vegada pesat. Amb la família i amb les amistats més properes ja tindria ocasió d'insistir-hi.

Però m'equivocava. Un dia el Ramon va dir "podríem fer una sortida a Montsegur". Sí!

El tema va haver d'esperar, una empipadora malaltia em va impedir ser al lloc el dia assenyalat. No sabeu com us agraeixo, amics, que haguéssiu decidit que l'excursió s'ajornava fins l'any següent!

Octubre de 2013. Sortim de Vilanova aviat, Montsegur és lluny. Hi ha moltes formes d'arribar al castell, la més típica és des de l'aparcament que hi ha a sota, però els espectacles s'han de fer com en el teatre. Hi ha d'haver una preparació prèvia i que en arribar al

Des del coll d'Aigües Tortes, vista sobre el Pirineu.

desenllaç el públic estigui preparat i predisposat.

Vam seguir el camí més lògic, el normal, el que segurament devien seguir durant centenars d'anys la gent del país que des de Vilanova d'Olms, Lavelanet o més enllà anaven, sense passar pel castell, és clar, a trobar el coll de la Peira per continuar cap a Prades al País d'Aillou, cap al país de Soult, al Quercorb i més enllà. Camins avui quasi oblidats però ben fressats de tan caminats.

Dinar a la creu de Morenci, un lloc ple de misteris des d'on encara no es veu el castell, amb una creu al mig d'una cruïlla d'antics camins, que convida a inventar històries. Després de dinar retornem una mica amb els cotxes cap al fons de la vall i sortim de la vora de la carretera que uneix Vilanova d'Olms amb Benaix per un camí entre fagedes. Ens trobem amb el Roc de la Fogassa. Cal anar amb atenció, dins el bosc no és fàcil trobar un roc. Què és el roc de la Fogassa? Ningú no ho sap realment i per això les imaginacions fan estralls. A mi em sembla que és una roda de molí a mig fer. Si he trencat la imaginació d'algú, ho sento! Tornem a passar per Morenci

i agafem el camí de Moreux. Aviat, d'entre el bosc tenim la primera visió del pog i castell de Montsegur, que ja no ens deixarà en tota la tarda. Aprofitem una parada per reflexionar una mica com s'ho van fer els assaltants que l'any 1245 van aconseguir sotmetre el lloc. Qui hi havia? Què hi feien? Per què els volien fer fora? Què els van fer? Quines conseqüències va tenir?

Arribem, ara sí, a l'aparcament i pugem al castell. Es fa tard i no ens podem encantar. Fa una mica de vent.

Montsegur, sempre magnífic, no ha decebut mai ningú. Ens

entretenim entre les pedres del castell construït pels francesos en el lloc on hi havia el "castrum" occità. Intentem trobar-lo entre les ruïnes, anem als llocs, gaudim del paisatge i ràpidament de retorn a l'aparcament on ja teníem un cotxe que ens havia de permetre anar a buscar els altres. I després al poblet de Montsegur a sopar i dormir. "Gîte d'étape" "Lou Sicret", tot per a nosaltres. L'encarregat és tot un personatge que ens va acompanyar tot fent un cremat. L'altre Ramon feia anys i va voler celebrar-ho amb els amics.

Un matí de diumenge esplèndid. Agafem els cotxes en direcció a les pistes d'esquí de Mont d'Olms, en aquesta època de l'any mig abandonades. Sortim d'una petita esplanada al costat de la carretera (uns 1500 m d'alçada). De seguida trobem una pista que ens endinsa en una vall en direcció a un coll. Una vegada que la pista s'acaba, continuem per corriols mig perduts i seguint fites entre una vegetació una mica pansida com correspon a l'època. Algun fruit dóna un toc de color. No obstant això, el nostre primer objectiu és

Des del Mont Fourcat cap el massís de Tarbes.

El grup dalt del Mont Fourcat. Al fons es veu el pic de l'Ham.

evident i el camí que hem de fer, també.

El coll on arribem es diu d'Aigües Tortes i té una alçada d'uns 1750 m. Forma part d'una carena que tanca la vall de l'Ariège pel nord-est i que s'inicia més o menys a la de Sant Paul de Jarrat, culmina al massís de Tarbes, en els pics de Sant Barthélemy i Soularac, i després baixa al coll de la Peira (Peyre) que ja ha sortit abans.

L'arribada al coll és espectacular. Davant nostre, tot el Pirineu orien-

tal, des del Canigó al Valier, tot. Només identificant els pics, passem una bona estona: que si el Carlit, que si el Tarvessó, allà la Pica i més enllà el Tres Senyors... Hi són tots. Quin espectacle! I l'excursió només acabava de començar. Pugem el Mont Fourcat (2001 m) que, com el seu nom indica, té dos cims. Els pugem tots dos; l'altre, de 1773 m, es diu les Terbezès. L'espectacle continua. Ara també tenim vistes d'Occitània enllà fins a la Muntanya Negra, el Lauragués, i més enllà encara. Tornem al

coll i seguim la carena cap a l'altra direcció (sud). Cim de l'Estanyol (1934 m), continuem en direcció sud-est, baixem a un collet i pugem fins a la cota 1931, des d'on tornem a baixar al coll de l'Ham on iniciem una forta pujada entre herba, neu i pedres fins al pic de l'Ham, a 2074 m. L'espectacle continua, ara tenim el massís de Tabà a tocar i tota la vall de l'Ariège als nostres peus.

La baixada fins al coll de la Cadena, de 1955 m, és molt dreta i cal vigilar. A més, ja anem una mica cansats. Des del coll, hem de baixar per les pistes, ara sense neu, de l'estació d'esquí de Mont d'Olms. És, potser, la part més poc agraïda, molt pendent, molta pedra, remuntadors, ferralla, tanques, pistes... Finalment retrobem el bosc prop d'un gran edifici. Per un corriol i amb alguna tova i olorosa sorpresa, anem a parar una altra vegada als cotxes.

No podem tornar a casa sense l'espectacle final. El castell de Montsegur des de l'últim revolt abans d'arribar a l'aparcament venint de Montferrier.

Fi de festa sota el castell de Montsegur.

LA CURSA DE LA TALAIA

Small Race, Cursa de la Talaia, Caminada... i enguany Marathon Trail by Haglöfs

Autor: Grup de Curses i Raids

El 2014 serà l'any recordat en el món de les curses per muntanya per haver acollit la primera edició de la Marathon Trail by Haglöfs, una maratón de muntanya de 43 km que s'afegia a la ja tradicional Cursa de Muntanya de la Talaia (enguany de 25 km i dins del Circuit Català de Curses de la FEEC), a la Small Trail (13 km) i a la Caminada Popular. El dia 24 de febrer s'obrien les inscripcions i tot anava com una seda fins que a finals de març va arribar la denegació per part de la Diputació de Barcelona de travessar una part del Parc del Foix a causa de la preservació de l'àliga cuabarrada. Aquest fet va obligar a modificar una bona part del recorregut de la Cursa (25 km) i de la Marathon (43 km), però pocs dies després, el dia 28 de març, se'n feia la pre-

sentació pública a la sala d'actes de la Talaia per donar a conèixer els canvis de traçat, els detalls tècnics (com ara la ubicació dels avituallaments) i el nou disseny de la samarreta Talaia 2014. Durant aquell cap de setmana l'organització va estar a la Rambla Principal amb una parada promocional de la Cursa i dissabte 29 es van fer dues sortides per testejar els circuits de 25 i 13 km. El dijous 10 d'abril es tancaven les inscripcions a l'Small Race i a la Caminada en haver arribat al nombre màxim, i l'endemà 11 d'abril es tancaven la resta de circuits. El diumenge 13 es van celebrar les curses amb un temps magnífic que va acompanyar durant tot el dia els centenars de corredors i caminaires i les desenes de membres de l'organització que van permetre que tot funcionés segons la planificació i els horaris previstos. Una competició festiva i de referència a nivell de tot el país. Enhorabona per tot plegat!

La participació va ser d'un total de 834 persones sense comptar els membres de l'organització: 328 que van participar a l'Small Race, 300 a La Talaia Cursa de Muntanya, 80 a la Marathon Trail by Haglöfs i 126 a la Caminada Popular simultània. Podeu trobar-ne més informació a <http://cursalatalaia.blogspot.com.es>

Participants a la Cursa de la Talaia d'aquest any.

Guanyadors de la Small Race (13 km)

Els guanyadors de la classificació general masculina van ser Ferran Sampere Salomó, de l'equip Finisher, amb 0.52.17, seguit de Víctor Peña Cortés, de l'equip Evasión Vilanova, amb 0.52.50, i de Joel Valldosera Sánchez, de l'equip Cota Zero, amb 0.55.04. Pel que fa a la classificació general femenina, les guanyadores van ser Núria Quiroga Bayo, de l'equip Esportiu Penedès, amb 1.02.48, seguida de Noelia Sánchez Bernaveu, amb 1.09.45, i de Yolanda Civit Canals, amb un registre d'1.10.34.

Guanyadors de La Talaia Cursa de Muntanya (25 km)

Pel que fa a la classificació general masculina, els guanyadors van ser Josep M. Pijuan Pardell, de l'equip Borges Trail-AAEET de Valls, amb 1.52.27; seguit de José A. González Cobacho, amb 2.01.16, i del vilanoví Xevi Guinovart Marquès, de l'equip Diedre, amb 2.01.43. La classificació general femenina va estar encapçalada per Sílvia Puigarnau Coma, amb un temps de 2.28.02, seguida de Regina Carné Valades, de l'equip Correm per la terra, amb 2.30.20, i de Marta Batalla Trilla, de l'equip FACVAC Muntanya, amb 2.33.31.

Guanyadors de la Marathon Trail By Haglöfs

La prova més exigent va tenir aquests guanyadors en la classificació general masculina: Roberto Sancho Martínez, de l'equip Team New Balance, amb 3.39.42; seguit de Carles Sánchez Casals, amb 3.55.07, i de Miguel Ángel González Cano, de l'equip Dynafit, amb 4.07.41. Pel que fa a la classificació general femenina, les guanyadores van ser Mercedes Arcos Zafra, de l'equip Tuga Outdoor Team, amb 4.27.11, seguida de Sílvia Givogre, de l'equip Ashi Running, amb 5.21.20, i de Vanessa Garcia Barrios, de l'equip Xterra, Endavant les Atxes, amb un temps de 5.32.15.

NON STOP LA FACU

Autors: Grup d'Escalada i Alta Muntanya (GEAM)

Inici de la competició.

El 13 de juliol de l'any passat, el GEAM va organitzar la competició NonStopLaFacu. Aquesta "curse" vertical va ser tot un èxit en tots els aspectes: van respondre a la nostra crida tant els patrocinadors com els col·laboradors, els participants o els membres de l'organització. Si a tot això li sumem la bona meteorologia i la situació privilegiada del sector d'escalada de la Facu, tenim com a resultat una primera edició ben reeixida de la competició d'escalada Non Stop La Facu. En total, es van escalar 206 vies i 4.702 metres, amb un total de 13 equips!

No és fàcil preparar un projecte com aquest en què es

depèn de molta gent i de molts factors. S'han de quadrar dates i horaris. S'ha de contactar amb patrocinadors i col·laboradors. S'ha de plantejar el projecte al detall. Telèfon, mails, whats-App, facebook, etc. Totes les vies de comunicació són bones perquè no quedi res a l'aire. Així i tot, el factor de l'error sempre hi és present, però s'ha d'intentar minimitzar al màxim.

La filosofia de la competició és ben senzilla: guanya la parella d'escaladors que aconseguixi fer més vies d'escalada en cinc hores, temps que també inclou l'aproximació a les parets i la tornada. Per tant, tot i ser una prova d'escalada, les cames hi juguen un paper important.

No és estrany que el GEAM vagi escollir la Facu per fer la competició. Es tracta del sector d'escalada més conegut i popular del nostre entorn, gràcies al gran nombre de vies fàcils, el còmode peu de via i la tranquil·litat del lloc, amb itineraris verticals i atlètics amb molt bona presa per a les mans i els peus on s'hi pot escalar tot l'any.

I arriba el dia

Cinc, quatre, tres, dos, un..., nervis, i zero! Comença la prova i hi ha gent que surt corrents. El primer en arribar a la zona d'escalada triga cinc minuts! No està malament, tenint en compte que és una aproximació curta però explosiva i on s'ha de passar per un pedruscall i, a més, carregats amb el material d'escalada. I així, successivament, van arribant la resta de participants. A partir d'aquí comencen a situar-se al llarg del sector segons les seves preferències i segons l'estratègia que hagin pensat, perquè en aquesta competició també hi juga un paper important la tàctica.

Al llarg del sector també hi ha els col·laboradors que controlen els participants per tal que tot es faci bé i per si hi ha algun problema. Ara sí que

Una escaladora després de superar un petit sostre.

ja es veuen les primeres sargantanes de colors grim pant a un ritme més accelerat del normal. Va passant el temps i van sumant vies d'escalada, però també van sumant cansament. Va passant el temps i van sumant esperit competitiu. Va passant el temps... I això s'acaba! A les nou del vespre els participants encara volen fer l'última via, però cap a un quart de deu sí que tothom té pressa per recollir i baixar corrents cap a l'arribada abans no sigui massa tard. Cinc, quatre, tres, dos, un..., ara sense nervis, i zero. Ha finalitzat la prova.

Un dels participants de la Non Stop.

Sense voler ja us hem donat les claus per saber com es guanya la competició: els més ràpids en fer l'aproximació, els que han triat la millor estratègia i els que han fet més vies seran els vencedors de la primera edició de la competició. I, per tant, han marcat les pautes per a futures proves. Felicitats Dani i Ricky, germans Carbó. Escaladors i amics de l'Arboç.

Ara toca celebrar-ho amb un bon sopar sota les estrelles tots junts mentre comentem la jugada. I després, el repartiment dels premis que, gràcies als patrocinadors, han estat generosos i de qualitat.

Una vegada més el GEAM ha tornat a fer història. I si la NonStopLaFacu continua en properes edicions, a més, el GEAM haurà creat el primer esdeveniment anual de la seva trajectòria. Per tant, aquest grup d'escalada i alta muntanya que va començar fa 43 anys té la possibilitat de no morir mai. Això sí, treballant una mica com fins ara.

I apunteu-vos aquesta data: 14 de juny de 2014, en què tindrà lloc la 2a edició de la Non Stop La Facu. Més informació a: <http://nonstopla-facu.wordpress.com>

Electricitat
Climatització
Calefacció
Aigua
Gas
Projectes d'enginyeria
Instal·lador autoritzat

Pl. de Pau Casals 9 A
Vilanova i la Geltrú
93 893 19 42 · 616 071 435
info@davidpla.com
www.davidpla.com

Iturat
Bicicletes
Victor Iturat

Reparació - Venda
Accessoris - Muntatge
C. del Jardí, 42
Vilanova i la Geltrú
Tel. 93 893 28 15

Gràfiques
Ferpala

Av. Eduard Toldrà 111
Vilanova i la Geltrú
Tel. 93 893 70 11
Fax 93 893 36 08
miquel@ferpala.es
www.ferpala.es

PEL PENEDÈS: DE SELMA AL MONTMELL

Text: Nati Salvadó

Fotografies: Salvador Butí

Feia temps, uns anys, que no hi venia, a Selma. Ens agradava de venir-hi pel lloc, la vista, la quietud... Però el que més ens captivava era passejar per entre les cases, l'església de Sant Cristòfol (del segle XVI, edificada sobre una d'anterior) abandonades d'anys. Un record, una memòria del que havia estat abans de ser deshabitada els anys 30 del segle XX. Ara recordo molt la darrera vegada que hi vam venir, era una tarda d'estiu, ens hi vam estar fins que el sol s'havia amagat. Fresquejava. Avui és un dia d'hivern, hem sortit caminant de Pla de Manlleu i hem arribat abans del que ens pensàvem a Selma, el fred viu ens ha fet córrer. Hem vingut per camí ample fins l'últim tram, on hem agafat un senderó, hem travessat un camp de pomeres

i per entre bardisses i esbarzers hem arribat al poble per la banda de l'església. De pomeres ara ja en queden ben poques, la vinya va guanyant terreny. La curiositat de la colla que anem ens ha fet tombar per tot el poble des de baix fins a la part alta, al castell. La majoria és el primer cop que hi vénen. Se sorprenden. Fem un repàs exhaustiu de la panoràmica que veiem davant nostre, els objectius d'avui: Sant Marc i la serra del Montmell. Fa un dia esplèndid. Ens entretenim, potser un pèl massa per la caminada que ens queda. Passant pel coll de Selma i el coll de la Coma ens arribem a cal Vinyals, un mas la mar de bonic. Poc després ens aturem a fer una mossada una mica abans d'arribar al coll de Mas Solà, des d'on anirem

Baixant del castell.

Rellojete de sol de Mas Vinyals.

cap al coll de Palleres per pujar a Sant Marc de la Muntanya [715m]. Arribats a l'ermita, passem per sota l'arcada de mig punt que donava antigament accés al porxo d'entrada. Ens trobem l'ermita oberta i tenim l'oportunitat de constatar que té bona acústica. L'Arcadi ens complau amb uns quants cants. Què voleu que us digui, jo m'hi hauria quedat una bona estona més. L'ermita té una part romànica on encara podem veure l'empremta de l'encanyissat que va servir d'encofrat, i una ampliació gòtica amb volta de creueria. Com que fa tan bon dia no ens podem estar de mirar de reconèixer muntanyes i serralades, la conca del Gaià, Selma, el Montagut, vista al Montmell... Reprenem l'itinerari

per un sender que ens baixarà al coll de Cal Magí Vidal [627m], on travessem la carretera que va de Vilarodona a Aiguaviva i, fent una mica de marrada per evitar passar per una pedrera, agafarem ben aviat un sender ombrívol i ben marcat que permetrà enfilar-nos decididament cap a la Talaia del Montmell. A mig camí ens aturem a l'esplendorós Pi de les Tres Soques. Dinem a la Talaia del Montmell [861m], on

Tot baixant passem per l'ermita romànica de Sant Miquel i d'aquí ja anem cap a la Joncosa de Montmell. Per no fer la pista, de baixada, ens adrecem cap a un tallafocs que ens permet fer drecera. Recuperats els cotxes d'enllaç, retornem a Pla de Manlleu per retrobar els altres vehicles i ho aprofitem per fer una bona xocolatada.

Fa cosa d'un any érem al poble

resseguir la riera de Marmellar passant per can Pascol i fins al Castellot. Avui hem fet noves propostes per a la temporada vinent. Ens agrada que cada any, a la programació de sortides de la Secció de Muntanya, hi hagi alguna proposta pel Penedès i els entorns. Alguns d'aquests itineraris els havíem fet de menuts, o fa anys. D'altres, en alguna de les nostres marxas, i ara ens ve molt de gust tornar-hi i sobretot

Sant Marc.

Pi de les tres soques.

estem sols i no cal dir que altre cop ens delectem amb la gran i esplèndida panoràmica: Pirineu, Montserrat, Montseny, el Penedès, el Camp, i més enllà del Montsià... El Montmell, tant per la seva silueta com perquè queda relativament aïllat, es veu de ben lluny. Sovint serveix de referent. Els mariners des del mar i la gent del camp des de les planes l'utilitzaven com a referència per a les seves activitats.

Havent assolit el punt més alt de l'itinerari, ara ja pràcticament només ens queda anar de cara avall. Carenejant, arribem a la Creu del Montmell [782m] i amb una sifonada fem cap al castell.

abandonat de Marmellar, i tot parlant dels pobles que es van anar deshabitant a principis del segle passat va ser quan va sorgir la idea de fer aquesta sortida; en aquella ocasió anàvem a

compartir-ho amb els companys de la Secció de Muntanya que no hi han estat mai. És una bona opció com a sortides d'hivern, quan el dia és curt i fa fred.

Itinerari:

El Pla de Manlleu, Selma (castell de Selma), coll de Selma, coll de la Coma, cal Vinyals, coll de Mas Solà, coll de Pallesres, Sant Marc de la Muntanya, coll de Cal Magí Vidal, Pi de les Tres Soques, la Talaia del Montmell, Creu del Montmell, castell del Montmell, ermita de Sant Miquel, la Joncosa de Montmell.

Distància: 16 km

Desnivell: 714 m de desnivell pujant, 781 m de desnivell baixant

Mapa: El Montmell, escala 1:20000. Editorial Piolet, 2009

TROBALLES EXCURSIONISTES

El valor d'un arxiu i una biblioteca

Text i fotografies: Joan Raventós

El valor d'una biblioteca i d'un arxiu el proporciona el conjunt dels elements que hi ha dipositats. Si això sembla obvi, no ho és tant aquesta afirmació: l'arxiu i la biblioteca de la Talaia tenen un valor històric i bibliogràfic gens menyspreable. La nostra entitat té gairebé seixanta anys d'història i com que sempre ha estat un nucli molt actiu d'activitats, potser dels més actius de la ciutat, és natural que hagi generat molta documentació que al cap d'anys i dècades s'ha anat transformant en informació molt valuosa. Com ja vam dir en l'acte d'inauguració del nou arxiu/biblioteca de l'entitat, no sabem el que tenim. Aquest joc de paraules es fa ben manifest quan hom s'entreté a observar amb atenció els centenars d'objectes, llibres, mapes,

fotografies i altre material que hi ha a les prestatgeries o bé pendent de catalogar.

La Talaia ha tingut sempre la gran sort de comptar amb persones que, pensant en l'esdevenidor, han pres la iniciativa de fer una feina molt important però poc vistosa: arxivar i endreçar -o simplement desmar en caixes- molt d'aquest material que sovint ha anat quedant emmagatzemat en armaris, capsos, arxivadors i tota mena d'embalums protectors. En diverses èpoques, grups de socis han treballat per catalogar una part d'aquest material. Avui, l'equip de persones que gestionen l'espai tenen, a més, el suport de les noves tecnologies. Cada dia que passa aconsegueixen que uns quants d'aquests documents, llibres,

Els GR que ha fet l'entitat estan enquadernats a la biblioteca.

fotografies o altres objectes que havien quedat arraconats, desats o fins i tot oblidats tornin a veure la llum amb no poques sorpreses. De vegades, la descoberta d'un llibre o un document de certa importància els trasbalsa i els fa aturar temporalment la seva funció per valorar la troballa.

Recentment, el fons inicial de l'entitat ha fet un pas de gegant que poc ens esperàvem uns mesos enrere: ha incorporat la important donació bibliogràfica que l'amic i excursionista Jordi Mir ha volgut dipositar a la Talaia en un gest de confiança que ens empeny encara més en la nostra tasca divulgativa d'aquest espai de la cultura i el coneixement excursionista.

Un cop d'ull a les prestatgeries

Si bé podríem destacar molts documents, llibres o altres objectes amb alguna singularitat destacable, parlem d'algunes peces del nostre arxiu o de la

Mostra de llibres de la biblioteca de la Talaia.

nostra biblioteca que tenen alguna significació especial o un valor remarcable.

En un prestatge hi ha catalogats un seguit de llibres de mida i aspecte desigual que recullen, ells sols, el testimoni d'experiències vitals de molta gent. Estem parlant de llibres registre col·locats a cims del nostre Pirineu per membres de la Talaia i que apleguen escrits i consignes dels excursionistes que hi pujaren. D'una banda, hi trobem els quatre llibres del pic de l'Infern (2860 m), el primer dels quals hi va ser col·locat el 28 de juny de 1959 i recollit dos anys després, el 25 de juny de 1961. Aquest mateix dia se'n deixava un altre en commemoració del cinquè aniversari de l'entitat, el qual recull escrits fins al 1966. El tercer llibre del pic de l'Infern no es col·loca fins al 8 de desembre de 1978 i es recull l'any següent. Un quart llibre recull les anotacions fetes durant els anys 1985 i 1986. En aquest conjunt de llibres registre, també hi trobem un exemplar deixat al cim del Besiberri Sud (3030 m) l'any 1979, el qual recull aportacions d'ascensions fetes fins al 1980, i un altre volum instal·lat al cim de la Pica d'Estats durant un campament d'estiu a Tavascan que es va fer l'agost de 1984 i que aplega anotacions fins al juliol de 1985. És realment corprenedor anar llegint les notes dels excursionistes que assoliren aquests cims durant aquests anys, molts dels quals transmeten l'emoció del mo-

Llibres registre que es conserven a l'arxiu de la Talaia.

ment, l'esperança pel futur o fan comentaris sobre la meteorologia, l'itinerari, els companys d'excursió o altres curiositats. Sens dubte, una colla de llibres que algun dia caldrà estudiar a fons per extreure'n informacions ben valuoses.

L'arxiu biblioteca també compta amb un altre conjunt de llibres registre que per a la gent de la Talaia tenen una significació molt especial. Es tracta dels llibres del refugi Baldric que durant una colla d'anys van anar recollint les anotacions que hi deixaren els grups d'excursionistes que hi feren nit o que hi passaren uns quants dies. El primer llibre hi va ser instal·lat el dia de la inauguració oficial del refugi, l'1 d'agost de 1965, i recull comentaris fins al gener de 1980: quinze anys! Dos altres llibres apleguen escrits d'entre els anys 1980 i 1983. I el darrer, conté anotacions fetes durant el 25è aniversari del refugi, celebrat in situ els dies 10 i 11 de setembre de 1989.

Si entrem a parlar del conjunt del gran fons bibliogràfic cedit per Jordi Mir, en podríem destacar molts títols, però hem de remarcar la importància de la

col·lecció *PIRENEU CATALÀ* de Cèsar August Torras, una veritable joia excursionista de nou volums que Mir cedí a l'entitat el dia de la inauguració de la nova biblioteca. La col·lecció esmentada conté un total de 1.072 itineraris pel Pirineu Oriental -i potser el més valuós- 1.069 fotografies de tota la zona fetes durant les dues primeres dècades del segle XX. Cada volum també inclou un mapa de gran valor històric i toponímic. El detall de la col·lecció és el següent. Volum I: *Comarca de Camprodon*, editat el 1918. Volum II: *Garrotxa*, editat el 1918. Volum III: *Vallespir - Conflent - Canigó - Alberes*, editat el 1919. Volum IV: *Ripollès*, editat el 1921. Volum V: *Bergadà. Valls Altes del Llobregat*, de l'edició del 1905. Volum VI: *Comarca d'Olot. Valls superiors del Fluvià*, editat el 1910. Volum VII: *Vall de Ribes. Altes Valls del Freser*, del 1914. Volum VIII: *Comarca del Cardener*, editat el 1922. I volum IX: *Cerdanya*, de l'any 1924. La vàlua informativa i històrica d'aquests nou volums és immensa i és una gran sort i un orgull per a l'entitat poder comptar amb llibres d'aquesta importància per poder-los

posar a l'abast del coneixement i de l'estudi.

Si continuem repassant els prestatges del fons Jordi Mir, hi trobem altres llibres de referència com ara *Carnet d'un esquiador 1915-1930*, de Josep M. Guilera, una obra clàssica que cal haver llegit, o el títol *Excursions pels Pirineus*, del mateix autor, un llibre de 1959 amb 56 fotos de l'època, la majoria de Guilera, però també de Lluís Estasen. Hi ha molts altres volums de gran interès en el fons Mir, com ara *Del Tibidabo a Andorra a peu, en vuit jornades*, un llibret de l'any 1927 il·lustrat també amb fotografies i escrit per dos excursionistes del Vallès que no hi posen el nom, o bé *Meteorologia de l'excursionista*, d'Eduard Fontserè, publicat el 1962, *Nocions de topografia*, de Joan Carreras Palet, del 1927, o *Història social de l'excursionisme català*. Dels orígens a 1936, un assaig complet de Francesc Roma publicat el 1996.

Seguint la filera de llibres apareix la col·lecció *L'arquitectura romànica catalana*, de Josep Puig i Cadafalch, Antoni de Falguera i Josep Goday, editat per l'Institut d'Estudis Catalans, i també el llibret *El paisatge de Catalunya*, de l'any 1928, escrit per Marcel Chevalier amb pròleg de Pau Vila i sota la direcció ni més ni menys que de Ramon d'Abadal, Josep M. Batista i Roca, Pius Font i Quer, Agustí Duran i Samper, Carles Pi i Sunyer, Lluís Nicolau d'Olwer i Ferran Valls i Taberner. El llibret, gairebé tremola a les mans d'emoció només de sentir la pronúncia d'aquests noms.

D'entre tota la bibliografia, sobretot una obra pel seu títol, que és llarg i molt explicatiu del

Col·lecció Pireneu de Cèsar August Torras.

que conté, i també per l'autor. De moment, el títol, que gairebé cal agafar aire abans de pronunciar-lo: *Guia itinerària de las serras de la costa de Ponent de Barcelona, o sia del Noya inferior al mar y del Llobregat inferior al Panadés dividida en 76 itineraris*. Es tracta d'una obra editada el 1893 pel CEC. L'exemplar que és a la nostra biblioteca és la 2a edició. L'autor: l'insigne Artur Osona, creador de les primeres guies de muntanya al nostre país que passà per les nostres comarques fa més de 120 anys per escriure aquest llibret. Impressionant!

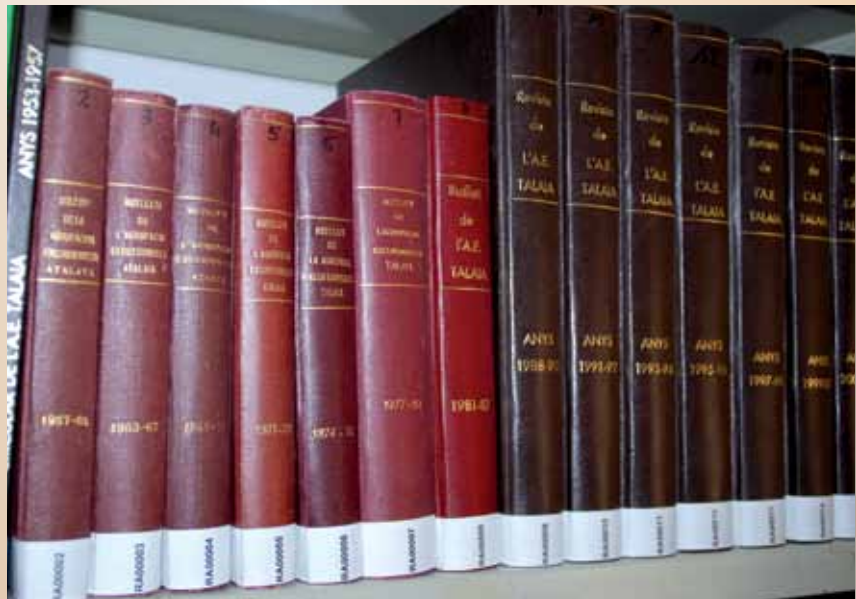
El viatge per les prestatgeries no s'acabaria mai, però apareix la guia *Esperit i tècnica de la muntanya*, d'Agustí Jolis i M. Antònia Simó, editat l'any 1966, sens dubte una de les primeres adquisicions que van fer els antics responsables de la biblioteca de la Talaia pensant en els socis de l'època. Poc més enllà, trobo *Per camins de plana i de muntanya*. De Reus a Lourdes a peu, de Ramon Cuadrada, editat el 1976.

A prop d'on sóc, veig una franja de llibres d'un color groc conegut que destaca especialment de la resta. Es tracta de la clàssica i enyorada col·lecció Llibres de motxilla, per a molts de nosaltres un referent de la bibliografia excursionista, la qual ens va acompanyar durant dècades amb títols tan suggerents com *Amb les cames i amb el cor*, de Josep Iglésies, *Camins irresolts*, d'Albert Jané, *Al vent dels 4000 metres*, d'Isidre Rodrigo, *Arqueologia i art romànic per a excursionistes*, de Maria Porter i Moix, *Excursionisme i franquisme*, d'Estanislau Torres, *Per la vall del Segre*, de Joan Tort, o *Indrets de Catalunya I i II*, de l'amic Jordi Mir. Petits volums grocs pensats per tragar a la motxilla que alguns guardem a casa com si fossin joies i que anem rellegint de tant en tant.

I a l'arxiu, en un racó gairebé inaccessible, hi veig un volum de dimensions considerables titulat *Pairalia*, un llibre editat a Vilanova l'any 1949 que recull articles sobre arts i oficis, tradicions, poesia, gent i anècdotes de la ciutat. L'exemplar

de l'arxiu és el número 42 d'un tiratge únic de 100. Al seu interior s'hi llegeix, en català, *Edició exclusiva autoritzada per la Direcció General de Propaganda*, i també que es va poder editar gràcies a les aportacions econòmiques de ciutadans vilanovins, entre els quals figuren Ramir Horro, Joan Rius Vila o Eduard Toldrà.

El fons del nostre arxiu i la nostra biblioteca es completa amb la ja important hemeroteca digital que no para de créixer i amb altres materials diversos que són nombrosíssims: llibres de diversos aspectes de l'excursionisme; guies que cobreixen tots els racons de la nostra geografia; assaigs sobre diversos temes d'interès excursionista i cultural; topoguies de senders GR i PR; mapes antics i actuals de diverses zones del nostre país i del món; tots els butlletins i revistes de l'entitat enquadernats acuradament, així com revistes d'altres entitats (Vèrtex, Cordada, Muntanya, etc.); fotografies de les nostres activitats de diversos períodes; material editat per l'entitat i degudament enquadernat (relats de caminades, marxes, dossiers, etc.); arxius de les seccions (molts dels quals encara per catalogar i a l'interior dels quals és probable que es facin noves

Els bulletins i les revistes de la Talaia, digitalitzats, també es poden consultar en paper

troballes), i fins i tot material arqueològic i mineral.

Des d'aquestes pàgines, volem que quedi constància del nostre agraïment a totes les persones que han treballat en les diverses èpoques de la Talaia per conservar la documentació i els materials generats per l'entitat. També als responsables de les seccions que n'han tingut cura. I, òbviament, als socis i sòcies que treballen actualment cada setmana amb paciència i constància per descobrir tots els secrets que s'amaguen al segon pis de l'entitat, ben guardats en caixes, arxivadors i carpetes.

La nostra voluntat és que el nou espai d'Arxiu/Biblioteca pugui oferir un espai de consulta de tot el material i documentació aplegats durant més de mig segle, i que a partir d'ara pot ser consultat i pot esdevenir el nucli d'estudis, treballs i activitats més ben proveïdes d'informació, de cultura i d'ànima excursionista.

Aneu-hi, pugeu-hi, no us defraudarà. És obert els dilluns, dimecres i divendres, de 7 a 9 del vespre.

ROCACRESPA i LA TALAIA des de Vilanova i la Geltrú

Grup de Muntanya en Família

Itinerari: *Ermita de Sant Joan (Vilanova) - Creu de Sant Gregori - Torre d'en Vallès - Els Sis Camins - Camí de Rocacrespa - Molí del Salze - Riu Foix - Rocacrespa - Fondo del Castellot - Creu i cim de la Talaia - La Carrerada - Mas Ricart - Càmping Vilanova Park - El Fraig - Ermita de Sant Joan*

Distància: 14,5 km

Desnivell: 350 m

Hores de camí (sense parades): 3 h 45 min.

PRESENTACIÓ

A partir d'aquest número de la revista, el Grup de Muntanya en Família s'ocuparà d'oferir itineraris per la nostra comarca o per les comarques del nostre entorn aptes per a tothom

que estigui habituat a caminar per la muntanya. Agafem, així, el relleu als nostres companys Josep Blanes i Pere Fernández que durant els darrers números de la revista han dut a terme aquesta tasca i ens han anat oferint excursions molt

interessants.

En aquesta ocasió, us oferim l'ascensió a la Talaia per un itinerari molt atractiu i poc conegut, utilitzat parcialment però en sentit invers en la Caminada Popular de l'any 1996. Ens referim al fondo del Castellot, que puja directament a la Talaia des de Rocacrespa. Des de l'ermita de Sant Joan i la torre d'Enveja, es camina una primera mitja hora que és urbana, però que dona pas a un entorn d'ambient molt rural que ja no ens deixarà fins al

menut nucli de Rocacrespa. Del poblet, es fa l'ascensió a la Talaia i se'n davalla per la Carrerada. Un bon recorregut que us tonificarà i us oferirà noves perspectives del nostre entorn. Esperem que us agradi.

0,00 km Ermita de Sant Joan (1)

Situats a l'esplanada de l'ermita, i deixant la torre medieval d'Enveja a la nostra dreta, prenem un camí ample que travessa tot el parc de la Quadra d'Enveja. Travessem el torrent de la Ramusa o de Sant Joan per un pont. Quan s'acaba el parc, travessem el carrer (c.) Dr. Zamenhof i anem recte pel c. Baladres. Després girem a mà esquerra pel c. Joan Fuster i, poc més enllà, a mà dreta pel c. Torre d'Enveja. Quan s'acaba, enfilem tot recte un camí pujador (tancat per una porta que habitualment és oberta). El camí s'enfila decidit per un bosquet de pins fins a la rambla Arnau de Vilanova.

Torre d'Enveja i ermita de Sant Joan, punt d'inici i final de l'itinerari.

0,90 km Creu de Sant Gregori

La creu és arran de la vorera, davant del bosquet de pins. Molt a prop hi ha el mas d'en Seró. Anem a mà dreta per la rambla Arnau de Vilanova i girem a mà esquerra per la ronda Ibèrica, arran de l'escola Itaca. Més enllà, girem a mà dreta per l'av. Torre del Vallès. Travessem la variant de la C-31 per un pont, des d'on veiem una bona panoràmica cap al pic de l'Àliga i el Montgròs. Continuem per l'av. Torre del Vallès.

1,90 km Torre d'en Vallès

La torre és a la nostra esquerra. Val la pena accedir al seu davant, tant per observar el pany de paret de la torre que encara queda dempeus com per admirar el panorama cap a la línia de la costa. Continuem per l'av. Torre del Vallès.

Creu de Sant Gregori.

2,25 km Els Sis Camins (2)

Cruïlla de carrers. Travessem una petita rotonda i anem recte per l'av. Riu de Foix, però pocs metres més enllà deixem l'asfalt i prenem a mà esquerra el camí de Rocacrespa o del Salze, ja de terra. Caminem arran d'un sòlid marge de pedra seca. Deixem un camí a mà esquerra i continuem recte. Més enllà veiem a la nostra dreta el mas Palau i, davant nostre, a l'esquerra, el turonet conegut com el Juí del Moro. A banda i banda del nostre camí hi ha vinyes.

3,20 km Cruïlla de camins

Som en un xamfrà d'antiquíssims camins. A mà esquerra marxa el camí de l'Arboç. Nosaltres prenem el de la dreta, que té fites verticals al marge esquerre. Passem prop d'unes granges i anem deixant camins a esquerra i dreta. Finalment, el camí decanta cap a la dreta, en direcció a una rotonda.

3,90 km Rotondes

El camí, tallat per l'autopista C-32, ens duu a una rotonda de la carretera de l'Arboç. Hem de fer-ne el esquerre i travessar la C-32 per sota un pont. La segona rotonda, també la fem pel

La torre espitllerada d'en Vallès.

perímetre esquerre i prenem a mà esquerra el segon camí asfaltat pujador (indicador Corral d'en Tort). Al capdamunt, prenem un camí baixador a mà dreta. Deixem algunes cases a la nostra esquerra i tot seguit continuem baixant per un camí més estret que passa per sota una vinya i pel costat d'una gran mata (llentiscle). Poc més enllà, passem arran d'uns xiprers. A l'altra banda d'un petit torrentet hi ha una vinya de ceps molt vells i una casa. Sortim a una pista asfaltada i anem a mà dreta.

4,90 km Trencall amb indicador (3)

Molt a prop del trencall hi ha el molí del Salze. A la cruïlla on som hi ha un indicador del Sender de Rocacrespa. Anem a mà esquerra. Molt a prop, el camí

asfaltat fa una corba de 90 graus a mà esquerra. El deixem i continuem recte per un camí de terra que passa pel costat d'unes vinyes. Més endavant, deixem un trencall a mà dreta i continuem recte. El camí es converteix en un sender, a voltes una mica desdibuixat. El cas, però, és que anem a parar al llit del riu Foix, que és molt a prop.

5,25 km Riu Foix

Saltem a la llera del riu i la seguim uns metres aigües amunt (habitualment baixa seca). Hi ha molts còdols. Cal anar amb compte. Poc més enllà, veurem a l'altra riba la traça d'un camí. Hi anem i el seguim a mà dreta. El camí es va eixamplant i ressegueix paral·lel la riba esquerra del riu. Més endavant passem per sota un gran roure, i al cap de pocs metres

El nucli de Rocacrespa és un dels principals atractius de l'excursió.

més veiem la roda rovellada d'una antiga politja que servia per traslladar aliments i materials diversos d'una riba a l'altra del riu. Aviat sortim a un camí encimentat que puja cap a un nucli de cases.

6,00 km Rocacrespa (4)

Entrem al poblet per un carrer pujador i fem cap a una plaça, on trobem la capella de Sant Jaume. És un bon indret per descansar una estona i, si cal, fer-hi un mos. També val la pena explorar el petit nucli i els detalls que el temps hi ha deixat incorporats.

Feta la visita, tornem enrere pel carrer d'accés, que ara és baixador, i travessem el riu Foix per un pont (o per unes passerres). Creuat el riu, pugem a mà dreta fins a la carretera de l'Arboç. La seguim uns metres a mà dreta (compte amb el trànsit) i prenem un camí de terra a mà esquerra. Una cadena barra el pas als vehicles. Poc més enllà, prenem

el camí de l'esquerra, que es va acostant al fons de la coma.

6,65 km Fondo del Castellot

No deixem el camí principal que sempre va seguint el fondal, amb alguna petita zig-zaga per travessar-ne la menuda llera. Deixem algunes branques de camí a mà dreta, que només accedeixen als camps conreats. Anem alternant vinyes amb boscos de pins. Més amunt, passem per sota una línia d'alta tensió.

7,00 km Sifó del rec

És una construcció sòlida que deixem a la nostra esquerra. Continuem recte pel fondal i aviat trobem una vinya força extensa i allargassada que ocupa tot el llit del fondal. El camí, si hi era, l'han llaurat. Per tant, seguim el perímetre esquerre del camp fins a l'altre extrem, on veiem una menuda construcció cilíndrica acabada en punxa.

7,35 km Pou (5)

Es tracta d'un pou. Continuem pel llit del fondal, però ara seguint un menut sender traçat entre els arbustos del fons del torrentet. Cal no perdre'l, sense deixar mai el fondet. Més amunt, sortim al peu del xamfrà d'un mur que tanca un camí particular. En aquest punt, cal continuar amunt, seguint el corriol més adequat, fins a sortir a una carena.

7,75 km Carrerada de la Talaia

Sortim a un camí encimentat pujador. Es tracta de l'antiga carrerada de la Talaia utilitzada antigament per traslladar ramats transhumants cap a pastures del nord del país. La seguim a mà esquerra. El panorama es va obrint. Ens acostem al peu d'una torre d'alta tensió.

8,25 km Sender de la Talaia

El camí fa un retomb tancat al voltant de la torre elèctrica. En aquest punt, prenem un sender rocallós a mà esquerra (fita de pedres) que ens durà al punt més alt de la carena. Després, cal seguir un camí més planer fins a una torre de vigilància forestal.

8,60 km Cim de la Talaia (6)

Hem fet el cim de la Talaia, situat a 280 m d'altitud, en una

carena principal de la Serralada Litoral. El panorama és formidable en tots 360 graus. Molt a prop del cim hi ha el cocó de la Talaia, una petita estructura construïda amb l'objectiu de recollir aigua de pluja, però que actualment és plena de runa i deixa-les. Al peu del cocó, neix un sender que ens durà en molt poca estona fins a un dels racons més emblemàtics de la Talaia: la Creu de la Talaia, que va ser instal·lada per membres de l'entitat fa justament 60 anys en un punt de la muntanya agrest, encarat al fondal on es veu l'ermita de Lurdes i amb la resclosa del pantà i l'Arboç com a teló de fons. Més enllà, el Montmell i el Montagut tanquen l'horitzó.

Tornem enrere fins al cim i prenem un camí encimentat que va perdent alçada. En un trencall, anem a mà dreta. La baixada és continuada de cara a l'extens panorama que

Curiós pou que trobem al fondo del Castellot.

tenim al davant. Després d'un fort decens, passem una cadena per als vehicles.

9,80 km Camí de mas Roig

Deixem el camí de mas Roig a l'esquerra i passem arran d'una tanca d'un camp de pitch&put, folrat d'herba ben verda. Aviat passem pel costat de l'entrada del camp de golf. Deixem un carrer a l'esquerra i continuem recte, pel camí principal. Passat un transformador elèctric, a la nostra esquerra, tocant un mur, hi ha una mulassa doble. El camí encimentat ara ja és asfaltat i passa per sobre la C-32 per un pont. Ens acostem a una masia.

11,25 km Mas Ricart (7)

La masia està tancada dins d'un baluard i un reixat. Deixem l'antic camí de Canyelles a mà esquerra i anem a mà dreta. La carretereta asfaltada fa algun revolt i algun petit desnivell. Finalment,

recorre la tanca lateral d'un càmping.

11,80 km Càmping Vilanova Park

Arribem a l'accés principal del càmping, que veiem molt a prop, a l'esquerra. Travessem la carretera de l'Arboç i seguim un carreró circular a mà esquerra. Tot seguit, girem a mà dreta per una carretereta. Poc més enllà, podem prendre un senderó a la nostra esquerra que ens situa directament al c. Talaia, per on baixem. Al final d'aquest carrer, anem a mà dreta pel c. Turbina.

12,65 km Carrer del Margalló

El prenem a l'esquerra. El carrer fa un revolt obert a mà dreta. Poc més avall, trenquem a mà esquerra pel c. Fraig. Aquest carreró estret ens duu fins al c. Ginesta, que seguim a la dreta. Sortim a l'av. Rocacrespa i la prenem a mà esquerra. De seguida passem per sota la variant de la C-246. Sense deixar aquest carrer, ens

La Creu de la Talaia, un dels punts més emblemàtics per als talaïencs.

anirem acostant cap al nucli urbà de Vilanova. L'av. Rocacrespa s'acaba convertint en el c. Dr. Zamenhof. Passem pel costat de l'institut Dolors Mallafré i de l'escola Cossetània. Travessada la ronda Ibèrica, entrem a mà esquerra al parc de la Quadra d'Enveja i el travessem.

14,50 km Ermita de Sant Joan

Arribem novament al punt d'on hem sortit fa unes quantes hores, i a l'indret on donarem per finalitzada aquesta completa excursió a Rocacrespa i al cim de la Talaia.

Itinerari revisat els dies 5 i 16 d'abril de 2014 pels membres

del Grup de Muntanya en Família Joan Raventós, Martí Raventós, Janine Schouten i Queti Vinyals.

Mapes utilitzats:

Plànol-itinerari de la VIII Caminada Popular de Vilanova i la Geltrú. AE Talaia (1996)
Mapes digitals de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC)

Bibliografia d'interès:

Relat complementari de la VIII Caminada Popular (1996) que podeu consultar a la nostra hemeroteca digital: http://biblioteca.cec.cat/documents/AE_Talaia/Hemeroteca/CPV_Caminada_Popular_Vilanova/CPV19960128_008.pdf

MEDALLES COMMEMORATIVES

El mes de desembre passat, el divendres 20, es va organitzar el ja tradicional lliurament de medalles als socis que havien complert 25 i 50 anys a l'entitat. En aquesta ocasió, la sala d'actes va quedar petita per rebre els nombrosos guardonats i acompanyants, que es van haver de distribuir, a més, per la sala de juntes i el vestíbul del primer pis per anar seguint l'acte. No es recordava un lliurament de medalles a tants socis i sòcies.

Enguany, el consoci Ramon Falcó va pronunciar un parlament molt ben acollit per tots els assistents i adreçat especialment a les persones que aquell vespre rebien la medalla de 25 o 50 anys. Tot seguit, es va fer el

lliurament dels reconeixements. Van rebre la medalla de 50 anys de soci: M. Neus (Blanca) Forgas Puigvert, Joan Martí Ferrando, Pilar Meléndez Pérez, Manuel Montoliu Ferrer i Miquel Olegario Roset. La medalla de 25 anys, la van rebre una llista llarga de socis: Roger Archilla Albet, Montserrat Barti Viñas, Immaculada Bertran Busquet, Montserrat Bertran Quintana, Mercè Caba Pascual, Antoni Campillo Ruiz, Montserrat Cendra Oller, Primitiu Cucurella Fontanillas, Delfina Garcia Garcia, Jordi Martí

Isern, Mercè Mateo Rios, M. Neus Mateo Bruna, Núria Mateo Bruna, Jaume Mirabent Fullera, Josep M. Moragas Ventosa, Miquel Orriols Mas, Maria Orriols Caba, Carolina Orriols Caba, Carles Orriols Caba, Isabel Ortiz Amat, Montserrat Raventós Bosch, Andreu Roig Raventós, Josep Volta, Joan Serra Pascual, Bonaventura Tarrés Freixa, Roger Ventosa Masdeu, Anna Vidal Simon i Queti Vinyals Florenciano.

EL 26, LA 26!

Amb aquest lema, el Grup de Marxes presentava la 26a Caminada Popular que es va fer, precisament, el diumenge 26 de gener. Enguany, el recorregut s'iniciava a Canyelles, i per això va caldre contractar uns quants autocars que van tragar bona part dels 175 participants fins a la població de Canyelles. Els caminaires es van anar aplegant al Casal de Canyelles, on s'exhibia un pessebre monumental i on s'anaven projectant documentals sobre marxes tècniques per fer encara més caliu. La Caminada va sortir de Canyelles i pel camí del Romanguer va fer cap a Llacunalba, la urbanització Les Palmeres i el Corral Nou, on es va esmorzar. Després, pel mas de la Fam es va arribar al mas de l'Artís i

es va continuar per la pista d'accés fins a travessar l'autopista. Poca estona més enllà, es va prendre el camí perdut del Mas d'en Perris, que va anar a sortir al camí Ral, on es va recuperar el del Mas de l'Artís que es va seguir fins a la ronda Ibèrica, i d'allà fins al nostre local social, on es va oferir als marxadors un pisolabis molt generós que tothom va agrair.

MÉS MEDALLES

El dia 1 de febrer d'enguany, la FEEC va celebrar al Pla de Santa Maria l'acte de lliurament de trofeus de la XV Copa Catalana de Marxes Tècniques

i de Regularitat disputada durant l'any 2013. De la nostra entitat, van recollir premi M. Rosa Dagà, que va obtenir el 14è lloc a la classificació general, i també set menors del Grup de Muntanya en Família que van aconseguir el premi Azimut: Ona Elias Sintes, Martí Fontdecaba Alba, Mireia Fontdecaba Alba, Laia-Wayra Ortin Garcia, Pau Ortin Garcia, Ona Or-

tin Garcia i Abril Sivill Roset. Enhorabona a tots ells.

INAUGUREM BIBLIOTECA I ARXIU

El divendres 7 de març vam inaugurar la nova biblioteca i el nou arxiu de la Talaia, situats al segon pis del local social, en un espai més ampli i més adient per poder conservar els nostres documents, llibres, fotografies i altres objectes històrics, i també perquè l'equip de catalogació i conservació pugui treballar amb més bones condicions.

La inauguració va començar a la gran taula de la biblioteca amb una mostra d'objectes, llibres, fitxes de socis antigues i altres elements curiosos perquè tots els assistents poguessin fer-se una idea de tot allò que guarda el nostre arxiu històric. L'acte va comptar amb la presència de molts socis de l'entitat, membres de la Junta Directiva i també de les regidores de Cultura i d'Esports, Marijó Riba i Blanca Albà respectivament; de Jordi Mir, excursionista que ha cedit la seva biblioteca a l'entitat, i de Josep M. Peixó, vicepresident de la FEEC. En l'acte principal de la inauguració, van prendre la paraula el president de l'entitat, Joan Raventós, la regidora

de Cultura, Marijó Riba, i Jordi Mir, que va sorprendre tothom fent la cessió a l'entitat de la col·lecció PIRENEU de Cèsar August Torras. Tot seguit, els membres de la Comissió de l'Arxiu/Biblioteca van fer la projecció d'algunes fotografies de l'arxiu que eren un resum dels precedents de la Talaia i dels gairebé 60 anys d'història de l'entitat. L'acte va finalitzar amb una copa de cava per a tothom a la sala adjacent.

VERDAGUER EXCURSIONISTA

El dia 6 d'abril es va celebrar a Vallvidrera l'onzena edició de la Diada de Verdaguer Excursionista, de la qual la Talaia és coorganitzadora. En aquesta edició la nostra entitat tingué una implicació més substancial que explicarem tot seguit.

Les activitats de la Diada van iniciar-se a primera hora amb diversos itineraris a peu per la zona de Collserola. Al migdia, es va iniciar la sessió verdagueriana al Centre d'Informació de Collserola, un escenari poc habitual a causa de les obres que es feien a la Vil·la Joana on habitualment té lloc la Diada. Després d'una presentació feta per l'excursionista Jordi Mir, la nostra consòcia M. Carme Barceló i Martí hi feu una comunicació audiovisual sobre la flora que Verdaguer féu aparèixer en

la seva poesia al llarg de tota la seva obra. El nostre consoci Salvador Butí també hi participà recitant alguns versos que feien referència a les espècies botàniques que apareixien en la projecció. L'acte va continuar amb un concert de cançons de muntanya amb harmòniques a càrrec de Bagatge de Cançons, del CEC, i amb el lliurament als assistents del llibret commemoratiu de la Diada escrit per la nostra consòcia M. Carme Barceló amb un recull de flors i plantes i versos de Verdaguer apareguts en la projecció anterior; un llibret molt ben il·lustrat i de gran interès per als amants de les flors i de Verdaguer. Tot seguit es féu l'ofrena d'un ram de llorer al monument a Verdaguer situat a l'era de Vil·la Joana, acte que va servir per finalitzar aquesta 11a Diada de Verdaguer Excursionista.

PER SANT JORDI, A LA RAMBLA

Com cada any, el dia 23 d'abril la Talaia era present a la Rambla Principal amb una parada força extensa de llibres i guies de muntanya i diversos materials editats per l'entitat. De fons, la pancarta del Tricentenari i diversos plafons amb fotografies de les nostres activitats que van ser molt visitats. També s'hi va exposar durant tota la jornada el Llibre del Tricentenari, on molts viants van poder deixar el seu comentari o signatura, inclosa l'alcaldeessa de la ciutat. Qui comprava un llibre era obsequiat amb el

punt de llibre d'enguany, amb una bella il·lustració d'una rosa, del nostre consoci Joan Gómez Robert, i dissenyat per Nati Salvadó. La venda de llibres va ser una mica superior a l'any passat. Des d'aquest altaveu que és la revista, agraïm la implicació de molts socis en la preparació de la parada i també en els torns de guàrdia per atendre el públic. Va ser possible, novament, gràcies a tots.

AE TALAIA - CASP&NENS

Com sabeu, aquest és el nom del nostre equip que enguany ha participat a la Trailwalker, una caminada de 100 km que segueix la Via Verda des d'Olot fins

rant els mesos previs que difonen en el seu entorn més immediat: família, amics, treball...

L'equip AE Talaia Casp & Nens ha estat format per quatre marxadors (els nostres consocis Anna-Llibertat Garcia i Joan Ortín, i els amics Oriol Llop i Marc Puente) i per dues persones a l'equip de suport (Mar de Bobes i Aurora Fernández). Tots ells van aconseguir la seva fita el matí del diumenge 27 d'abril, després de caminar durant 24 hores i 40 minuts. En la llarga caminada van haver de suportar hores de pluja que no van aconseguir frenar el seu objectiu. Les jornades d'entrenament intensiu i les nombroses mostres de suport que anaven rebent

a Sant Feliu de Guíxols i que cal completar en un màxim de 32 h. La caminada Oxfam Trailwalker s'organitza cada any amb l'objectiu de recollir donacions per als programes d'Oxfam Intermón a diversos països del món, però també amb la intenció de sensibilitzar la població en la lluita contra la pobresa, cosa que aconseguixen els equips organitzant nombroses activitats du-

per diversos mitjans van ajudar-los a superar tots els entrebancs.

Cal remarcar que l'entusiasme del nostre equip ha aconseguit un fet extraordinari: situar-se en el 8è lloc del rànquing de recaptació, format per un total de 456 equips, amb un total de 4.390 euros per lluitar contra la pobresa en el món. Enhorabona!

Concurs

Obert a tothom!

Els anuncis d'aquesta revista estan muntats sobre fotos dels articles que hi apareixen. La persona concursant haurà de relacionar el màxim nombre d'imatges amb els anunciants corresponents.

A la dreta teniu la butlleta amb una llista numerada dels peus de foto de les imatges i una altra llista amb els anunciants, on caldrà escriure el número corresponent. Per cada anunci encertat es guanyen 10 punts.

Per augmentar la puntuació, la persona concursant podrà presentar tiquets de compra dels anunciants. Per cada 10 euros de compra: 1 punt. Per cada anunci visitat: 30 punts.

Qui tingui més punts, guanyarà el concurs.

Com ens podeu fer arribar aquesta butlleta?

- A la Secretaria de la Talaia (c. Comerç, 4)
- Enviant-la a revista@aetalaia.cat
- Emplenant-la directament per Internet al nostre web (www.aetalaia.cat)

Els tiquets de caixa o factures, les heu de fer arribar a la Secretaria de la Talaia, en un sobre tancat, a nom de: Revista Talaia - Concurs 304.

El termini de presentació de la butlleta i dels tiquets de compra s'iniciarà l'1 de juny de 2014 i finalitzarà el 31 d'octubre de 2014.

Les persones guanyadores del concurs rebran una carta que els explicarà com han de recollir el premi corresponent.

Premis:

1r premi: Val de compra, per valor de 250 euros, a bescanviar en mercaderies de Juguines o Llar en una única compra de MAGATZEMS CHACÓN.

2n premi: Lot de llibres, per valor de 125 euros, de EL CEP I LA NANSA.

3r premi: Pantalons de muntanya desmuntables, per a home o dona, per valor de 105 euros, de COTA ZERO.

4t premi: Lot de vins i cava, per valor de 100 euros, de VINS PUJOL.

Guanyadors del concurs 303:

1r premi: M. José Escuer i Mestres, amb 763 punts
(Lot de vins i caves, del CELLER CAN PUJOL)

2n premi: Petri Pérez Rodero, amb 581 punts
(Lot de 8 llibres d'EL CEP I LA NANSA)

3r premi: Xavier Capdet Soler, amb 479 punts
(Carret d'anar a comprar, de MAGATZEMS CHACÓN)

4t premi: Magda Noés Sidós, amb 413 punts
(Lot de llibres de muntanya, de COSSETÀNIA EDICIONS)

Dades:

Nom i cognoms:

Adeça:

Població:

Telèfon:

Peus de foto

Anunciants

1. Arribant al cim.	☐	Autocars Vendrell
2. Bassa d'en Ferran.	☐	Casa Roset
3. Des del coll d'Aigües Tortes, vista sobre el Pirineu.	☐	Celler Can Pujol
4. Dibuix de membres del braç militar català, dins la "Història Militar de Catalunya".	☐	Centre Fuji
5. Durro al fons, pujant al Corronco.	☐	Clínica Dental Solé
6. El Roger preparant el material.	☐	Condis MarBlau
7. Equip del control E al cim de la Mola.	☐	Cota Zero
8. Equipant la via Divina i Fabulosa.	☐	David Pla Instal·lacions
9. Fi de festa sota el castell de Montsegur.	☐	El Cep i la Nansa
10. Gravat d'un dibuix de Rigau del setge de Barcelona per les tropes de Felip V.	☐	El Giraldu
11. Inici de la competició.	☐	Esports Prieto
12. L'equip de l'esmorzar no para de fer entrepans.	☐	Farmàcia Jorba
13. La torre espitllera d'en Vallès.	☐	Feròptica
14. La vall de l'Oriege des del cim de la Dent d'Orlu.	☐	Gràfiques Ferpala
15. Llibres registre que es conserven a l'arxiu de la Talaia.	☐	Herbolari L'Espígol
16. Participants a la Cursa de la Talaia d'aquest any.	☐	Intersport Olaria
17. Passeig marítim de Cambrils a l'inici del GR.	☐	Iturat Bicycles
18. Pi de les tres soques.	☐	Llibreria La Mulassa
19. Riu Llastres.	☐	Magatzems Chacón
20. Sant Marc.	☐	Nouclima
21. Santa Marina.	☐	Quiropràctica Vilanova
22. Torre d'Enveja i ermita de Sant Joan, punt d'inici i final de l'itinerari.	☐	Teixits Baig
23. Transportant la creu per relleus des del Campament Social de Primavera.	☐	Teixits La Rosa
24. Una escaladora, després de superar un petit sostre.	☐	Xurreria Trifón

MAGATZEMS CHACON

**JOGUINES I ARTICLES
PER A LA LLAR**

Carrer de Lleida 18
Rambla de l'Exposició 89
Vilanova i la Geltrú

Fes-te'n soci

Agrupació Excursionista Talaia

C. del Comerç, 4
Vilanova i la Geltrú
Telèfon 93 893 12 57

Agrupació
Excursionista
TALAIA

Activitats
Activitats culturals
Alta muntanya
Aplecs
Audiovisuals i projeccions
Caminades populars
Campaments
Carnaval
Conferències
Curses i raids
Descens de barrancs
Escalada
Espeleologia
Esquí alpi i de muntanya
Excursionisme
Expedicions
Exposicions
Marxes tècniques
Medi ambient
Muntanya
Presentacions
Raquetes de neu
Sardanes
Senderisme
Sortides en família
Tertúlies literàries
Visites culturals
Serveis als socis
Arxiu històric
Assegurances
Bar
Biblioteca de muntanya
Cursos de formació
Descomptes en refugis
Full mensual d'activitats
Lloguer de material
Local social
(Casa Coloma, s. XVIII)
Mur Artificial d'Escalada
Pàgina web
Revista d'excursionisme
Sala d'actes
Sales de reunions
Secretaria
Tramitació de llicències

Adherida a:

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana d'Espeleologia